

KARDELEN

İSTANBUL ÖZEL SAINT-JOSEPH FRANSIZ LİSESİ
YAYIN KULÜBÜ KÜLTÜR EDEBİYAT SANAT DERGİSİ

Frère Robert PrévotEAU
1934 - 2022

KARDELEN

Müdür
Paul GEORGES

Türk Müdür Başyardımcısı
Ender ÜSTÜNGEL '83

Genel Yayın Yönetmenleri
Yıldırım BEYAZIT
Zuhal KILIÇASLAN

Editör
Ali Rıza SASANI

Seçici Kurul
Kulüp Başkanı - Selin Aras
Başkan Yardımcısı - Nur Arslan
Sekreter - Rana Uğurlu
Sayman - Naz Özdağlar
Üye - Zeynep Lara Er

Grafik Tasarım & İllüstrasyon
İnci Aslı ÖZEL '03

İletişim Adres
Caferağa Mah. Dr. Esat Işık Cd. No: 62, 34710 Kadıköy/İstanbul

Baskı
Şentürk Matbaacılık
senturkmatbaa@gmail.com

Sayı: 48

Yayın Sahibi
İstanbul Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi

Frer Robert'in Vefatı

Décès du Frère Robert

Paul GEORGES

İstanbul Saint-Joseph Lisesi Müdürü | Directeur du lycée Saint-Joseph d'Istanbul

Frer Robert PrévotEAU'nun, 8 Ekim Cumartesi gününün sabahı, Bomonti'de, yatırıldığı huzurevinde vefat ettiğini büyük üzüntüyle öğrendik.

Frer Robert'in vefatıyla, Frerlerin Türkiye'deki tarihinde önemli bir sayfa kapanmış oldu. Frer Robert, Türkiye'ye, 1954 yılında, 20 yaşındayken gelmişti. İlk önce Saint-Michel Lisesi'nde bir yıl, ardından, Saint-Joseph Lisesi'nde 3 yıl boyunca matematik öğretmeni oldu. 1958 - 1963 yılları arasında, Kudüs Frerler Koleji'nde öğretmen olarak askerlik görevini, ardından da Lille Katolik Üniversitesi'nde öğretmenlik eğitimini tamamladı. 1963 yılında, bir daha ayrılmayacağı Türkiye'ye döndü. Önce Saint-Joseph'te 3 yıl, ardından Saint-Michel'de, sınıf seviyesi sorumlusu olarak 12 yıl boyunca görev aldı. 1978 yılında, Frer Vizitör tarafından İzmir Saint-Joseph Lisesi'nin müdürlüğüne atandı. Orada çalışırken, Frerlerin Enstitüsü'nün Türkiye'de tüzel kişilik olarak kabul edilmesi için irade gücünü ve azmini seferber etti. Türkiye'nin gençliğine hizmet ettiği bunca yılın ardından böylesi bir mükafatı, ziyadesiyle hak etmişti.

1987 yılında bir başka görev kendisine nasip oldu: O zamanki ismiyle « enspetör », yani murakıp sıfatıyla İstanbul Saint-Joseph Lisesi'nde sınıf seviyesi sorumluluğu.

C'est avec tristesse que nous avons appris le décès du Frère Robert PrévotEAU, survenu le matin du samedi 8 octobre à la maison de repos de Bomonti à Istanbul.

Avec la disparition du Frère Robert, c'est une page importante de l'histoire des Frères en Turquie qui se tourne. En effet, le Frère Robert est arrivé en Turquie en 1954 à l'âge de 20 ans, au lycée Saint-Michel où il a enseigné les mathématiques durant une année avant de passer au lycée Saint-Joseph durant 3 années. Entre 1958 et 1963, il remplit ses obligations militaires en tant que professeur au collège des Frères de Jérusalem puis complète sa formation de professeur à l'université catholique de Lille. En 1963, il repart en Turquie qu'il ne quittera plus. Il enseignera 3 ans à Saint-Joseph puis 12 ans à Saint-Michel en tant que responsable de niveau. En 1978, le Frère Visiteur lui confie la direction du lycée Saint-Joseph d'Izmir où il usera de sa force de caractère et de sa résolution pour faire reconnaître l'Institut des Frères comme personne morale en Turquie. Juste tribut pour les frères après tant de décennies de présence au service de la jeunesse de Turquie.

En 1987, une autre mission l'attend : celle de responsable de niveau ou « inspecteur » à Saint-Joseph d'Istanbul jusqu'en 2000, année où il

Frer Robert, bu sorumluluğu, 2000 yılına dek üstlendi. Ardından emekliye ayrıldı, ancak buna tam olarak emeklilik denmez: 6 yıl boyunca fotokopi bölümünün sorumluluğunu taşıdı; ardından, 2016 yılında, 2. katımızdaki alanlarımızı yeniden düzenlemekte bana çok yardım etti. Bu iş, ayrıca, titiz çalışma düzeni ve okuma tutkusuyla meydana getirilmesine büyük katkı sağladığı Frelerin kütüphanesinin taşınmasını gerektirdi.

Nobran görünömlü bu adamı tanımış olmak, benim için eşsiz bir lütuf oldu. Müdürlük görevini üstlendiğimde Frer Robert beni gün be gün, sabırla destekledi. Tüm kuytularını, öykülerini bildiği bu okulun sırlarını benimle paylaşarak, « Size önerim şu... fakat onu istediğiniz gibi kullanırsınız » diyerek, geniş kavrayışıyla bana danışmanlık etti. Frer Robert'in sağlığı, 2018 yılından itibaren, yürümekte zorlandığı için kötüleşmeye başladı. Böylelikle, bunca gence ve öğretmene gösterdiği ihtimamı artık kendisine iade etme görevi bize verilmiş oldu. Başta idare ve güvenlik amirimiz Salih Bey, bakım ve güvenlik ekiplerimizin tüm mensupları, Metin Özdemir, Valérie Hanım, Dr. Melike Hanım, Claire Hanım ve tüm Medyatek ekibi olmak üzere aramızdan çok sayıda arkadaş, kendisini ziyaret etmeye, kendisiyle sohbet etmeye vakit ayırdı. Bu kardeşçe özverileri için, bu samimi ve hasbi muhabbetleri için kendilerine teşekkür ederim.

Frer Robert, her şeye rağmen, son ana kadar, güler yüzünü ve kendine has mizah anlayışını bizden esirgemedi.

Frer Robert, Türkiye'de eğitimin ve okullarımızın idare edilmesinin hizmetinde çalıştığı 62 yılın ardından, yolculuğunun son merhalesine ulaştı. Huzur içinde yatsın.

prend sa retraite - retraite active car il gardera quelques engagements en prenant la responsabilité du service des photocopies durant 6 années, avant de m'aider en 2016 à préparer le réaménagement des espaces du 2ème étage du lycée qui supposait le déménagement de la bibliothèque des Frères qu'il a contribué à créer par sa discipline méticuleuse et son amour de la lecture.

Ce fut une grâce particulière de rencontrer cet homme aux abords rugueux. Lorsque j'ai pris mes fonctions de directeur, le Frère m'a fidèlement accompagné jour après jour, prodiguant les secrets de la maison dont il connaissait chaque recoin et toutes les anecdotes, me conseillant avec discernement tout en disant : « Voici ce que je vous suggère... mais vous en faites ce que vous en voulez. » La santé du Frère Robert a commencé à se détériorer en 2018 car ses jambes ne le portaient plus. C'était donc à nous d'aller le voir et de lui dispenser les soins qu'il a eus pour tant de jeunes et de professeur·e·s. Notre intendant M. Salih, tou-te·s les membres du personnel d'entretien et de sécurité, M. Metin Özdemir, Mme Valérie, la docteure Melike, Claire et les collègues de la documentation, mais aussi de nombreuses et nombreux collègues ont tou-te·s pris de leur temps pour lui rendre visite et discuter avec lui. Je les remercie pour ce dévouement fraternel, pour cette affection sincère et désintéressée.

Malgré tout, jusque dans ses derniers moments, le Frère Robert gardait sa bonhomie et son sens de l'humour si particulier.

Après 62 années de son existence passées en Turquie, une existence au service de l'éducation et de la bonne gouvernance de nos écoles, le Frère Robert a terminé son voyage. Qu'il repose en paix.

Gurur Kaynaklarım...

Ender ÜSTÜNGEL '83

İstanbul Saint-Joseph Lisesi Türk Müdür Başyardımcısı

Özgür UYSAL '2005

Gurur Kaynaklarım yazı dizime 2005 mezunu Özgür Uysal ile devam ediyorum.

Özgür, 2005 yılında Saint-Joseph Fransız Lisesi'nden mezun oldu. Zeki, sempatik ve adı gibi biraz özgür ruhlu olsa da hiçbir zaman çalışkanlığından ve saygısından taviz vermedi. 2009 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümünü bitirdi.

2011 yılında Bilgi Üniversitesi'nde Medya ve İletişim Sistemleri üzerine yüksek lisans yaparken bir yandan da CNN Türk'te program koordinatörlüğü yapmaya başladı. Men's Health, Kadıköy Life, Tourmag ve Cosmopolitan dergilerinde makaleler yazdı. Sosyal medyalarını yönetti ve dijital projeler üretti. Daha sonra 12 Yapım ve Reklam ajansında kreatif direktörlük ve metin yazarlığına başladı. Burada reklam metinleri, dijital kampanyalar hazırladı. TV8'de yayınlanmış olan Bi' Zamanlar isimli nostalji programını yazdı ve sundu. Senaryosunu yazıp aynı zamanda oyunculuğunu yaptığı Özelden Yürüyenler dijital dizisi GAIN platformunda yayınlandı. Dört dalda Altın Kelebek'e aday gösterildi.

Sürdürülebilirlik konusunda hazırladığı Ruhun Doysun belgesel konseptiyle En İyi Dijital İçerik ve En İyi Marka Konumlandırma alanlarında iki Mixx ödülü kazandı. Gate of Soul isminde, makro göz fotoğrafları çektiği bir sosyal sorumluluk projesiyle Büyük Kulüp'te sergi açtı. Bu projeye Altı Nokta Körler Derneği'ne destek oldu. Bu sırada ikinci üniversite olarak Anadolu Üniversitesi Sosyoloji bölümünü bitirdi.

Şu anda kendi kurduğu şirketinde dijital projeler üretmeye devam ediyor. İnce İşler isimindeki Youtube kanalında çektiği videolarla 500 binden fazla insana ulaşıyor.

Özgür'ün 'Bu İşler İnce İşler' ve 'O Dediğin Masallarda Olur.' isminde iki adet kitabı yayınlandı. Mitoloji ve ilişkiler üzerine seminerler veriyor. Türkiye'nin dört bir yanında tek kişilik gösteriler yapıyor. Sürdürülebilirlik, sosyal sorumluluk, üreme sağlığı ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında projeler hazırlıyor. Kitaplarda eş yazarlık yapıyor. Podcastler hazırlıyor. Reklam, oyunculuk ve seslendirme alanlarında çalışmaya devam ediyor.

Ne dersiniz? Gurur duymakta haksız mıyım?

Editörden

"Ev"e Veda Etmek Dire au revoir à la "maison"

 Ali Rıza SASANI

Hazırlığın ilk gününde Saint-Joseph'teki yolculuğumuzda alacağımız eğitimle birlikte bir kültürü de benimseyeceğimiz söylenmişti. Bu sözün doğruluğunu ve dönemimdeki etkisini mezun olmaya aylar kala hissediyorum. Beş senelik serüven sadece derslerden ibaret değildi. Hayatın karşımıza ne çıkarabileceğini anlattı ve bunun hazırlığı oldu. Her şeyden öte, yüz elli senelik eğitim kültüründen 2023'te mezun olacak jenerasyon olarak okulun bize kattığı değerler aramızdaki aile bağının oluşmasını sağladı.

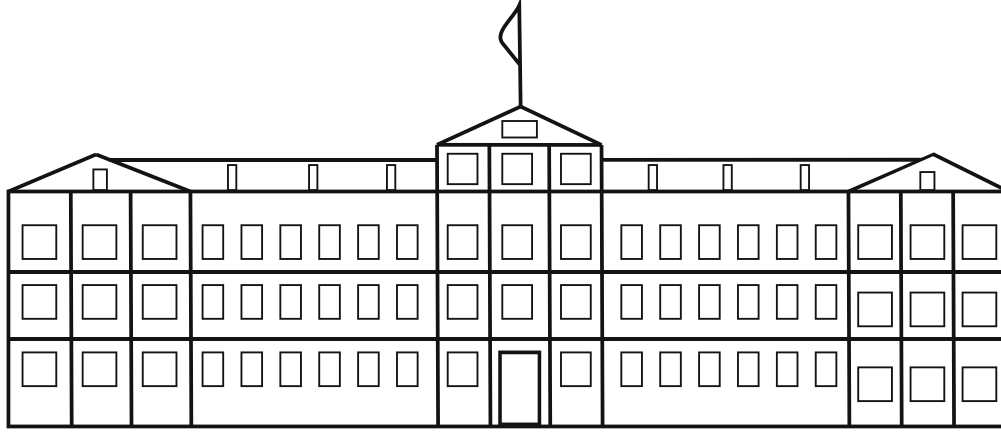
"Aile" kelimesi anlamı itibariyle kapsayıcıdır. Kimi zaman sevinç, neşe kimi zaman kırgınlık, küslük bizi hakimiyeti altına alıyordu. Anın etkisine kapılıp lise hayatımız hiç bitmeyecekmiş gibi geliyordu gözümüze. Şimdi ise sonuna gelmiş olmamız bizde karışık hisler uyandırıyor. Nihayetinde serüvenin sonuna yaklaşırken çıkarmamız gereken asıl ders, ne yaşamış olursak olalım bütün yaşantılarımız Saint-Joseph sonrası bizleri şekillendirmiş oldu. Dersteki tatlı ve faydalı sohbetlerden, sınavlardaki stresten tutun, teneffüslerde bahçede yapılan gezintilere kadar hepsi bizde birikim ve kültür oluşturdu. Her anını dolu geçirdiğimiz beş senede hiçbir gün yoktur ki bize bir katkısı olmamış olsun. Kısacası lise; binasından öte hepimiz için anlamlı bir "ev" haline gelmiştir.

Benim ve bütün dönem arkadaşlarımla hayatında beş senelik bir bölüm idi Saint Joseph. Bu bölüm içinde hayata dair her duyguyu barındırmaktadır. Kimi zaman notlardan hep beraber yakınırdık, kimi zaman futbol maçlarında beraber sevinirdik.

Le premier jour de la préparatoire, on nous a dit que nous adopterions une culture parallèlement à la formation que nous recevrons à Saint-Joseph. Je prends conscience aujourd'hui de cette réalité et de son effet, des mois avant l'obtention de mon diplôme. Les cinq années d'aventures ne sont pas limitées juste à des leçons. L'école nous a préparé en nous formant à ce que la vie pouvait nous infliger. Cette nouvelle génération qui sortira diplômée en 2023 aura dans son bagage une culture de l'éducation vieille de 150 ans. Les valeurs que l'école nous a transmises ont contribué à tisser un lien familial entre nous.

Le mot famille est inclusif dans son sens. Parfois la joie, parfois le ressentiment et la rancœur nous dominaient. Nous vivions chaque moment comme si notre vie au lycée ne finirait jamais. Maintenant que nous sommes arrivés à la fin, nous avons des sentiments mitigés. En fin de compte, alors que nous nous approchons de la fin de l'aventure, la principale leçon que nous devons en tirer est que peu importe ce que nous avons vécu, tout le restant de notre vie, façonné de la meilleure des façons, nous aurons cette trace de Saint-Joseph. Des conversations douces et utiles pendant les leçons, le stress des examens, aux promenades dans le jardin pendant les pauses, chaque chose à sa raison d'être telle une pierre dans l'édifice, source de connaissance et de culture. Au cours des cinq années où nous en avons passé chaque instant intensément, il n'y a pas de jour qui ne nous ait pas contribué. Bref, le lycée est devenu une « maison » significative pour nous tous au-delà de son bâtiment.

Saint-Joseph a été un chapitre de cinq ans dans ma vie et celle de tous mes amis. Ces mots contiennent toutes les émotions vécues. Il nous est arrivé de nous plaindre de nos notes, mais aussi d'exploser de joie et cela encore ensemble lors des matchs de football.

Ne yaşarsak yaşayalım, okulumuzun tarih kokan duvarları arasında kalabalık bir ailenin parçası olduk. Bu geniş ailenin bir bölümü birkaç ay içindedünyanın dört bir yanına dağılacak, bir daha aynı duvarlar arasında buluşmamak üzere. Bu aileden her bireyin diğer bireylerin karakterinin oluşumunda katkısı olmuştur. Bundan dolayı nerede olursak olalım, kaç sene geçerse geçsin, biz birbirimizi her zaman içimizde barındıracağız. İster üniversitede ister iş hayatında karakterin oluştuğu bu yolda karşılaştığımız insanları ister istemez hissedeceğiz. Hocalarımızın prensipleri, arkadaşlarımızın davranışları veya sabah kapıdan geçerken güvenlik ile olan bakışmamız dahi bir sürü etken bu yuvada bizi inşa etti. Bunun bir ürünü olarak bizi bekleyen diğer günleri Saint-Joseph 23 mezunlarına özel olacak şekilde karşılayacağız.

Artık veda ediyor olmamız aslında ayrılmamız değil; hayatta her anımızda, başarımızda veya üzüntümüzde birbirimizi hatırlayacağımız anlamına gelmektedir. Çocuk olarak girdiğimiz bu bina beş senelik tecrübelerimizle beraber şimdi hepimizi bir yetişkin olarak uğurluyor. Aynı Saint-Joseph'i içimizde her zaman taşıyacağımız gibi, o da her zaman bizi, nereye gidersek gidelim, nerede olursak olalım içinde barındıracak, birbirimize vefalı kalacağız.

Sonuçta evimizden en fazla ne kadar uzaklaşabiliriz ki?

Peu importe ce que nous avons traversé, nous sommes devenus membres d'une grande famille au sein des murs de notre école riche de son histoire. Une partie de cette famille se dispersera dans le monde entier dans quelques mois, pour ne plus jamais se retrouver entre ces mêmes murs. Chaque membre de cette famille a contribué à la formation de notre personnalité. Par conséquent, où que nous soyons, peu importe le nombre d'années qui passent, nous garderons toujours l'un ou l'autre en nous. Que ce soit à l'université ou dans la vie des affaires, on sentira inévitablement ces gens que l'on a croisés sur notre route. De nombreux facteurs nous ont permis de nous construire dans cette maison : les principes de nos professeurs, le comportement de nos amis ou l'accueil des agents de sécurité lorsque nous franchissons la porte le matin. De ce fait, nous accueillerons les autres jours qui nous attendent d'une manière toute particulière.

Le fait que nous nous disions au revoir maintenant ne signifie nullement que nous nous séparons définitivement. Nous nous souviendrons d'ici à chaque instant de notre vie. Ce bâtiment, dans lequel nous sommes entrés enfants, nous dit maintenant au revoir, nous, ces nouveaux adultes. De même que nous porterons toujours Saint-Joseph en nous, ce sentiment nous suivra toujours où que nous allions, où que nous soyons, et nous resterons fidèles les uns aux autres.

Après tout, jusqu'où nous pouvons-nous éloigner de chez nous ?

Deneme

Bir Takım Sesleri Bir Araya Getirenler Rassembler des voix

 Sarp EGEMEN

Günümüzde artık birçok şey daha da kolaylaştı. Hem de olmaması gerektiği kadar kolaylaştı. Elbette bu durumun birçok etkisi oldu. Özellikle de sanat dünyası bundan nasibini aldı.

Bir şeyi ne kadar çok kişi yaparsa kalitesi de o kadar düşer. Eskiden öyle her önüne gelen müzik çikaramazdı. Bu işler o kadar da kolay değildi. Şimdilerdeyse eli mikrofona tutan herkes albüm çıkarıyor. Doğru sesleri vermek, doğru yorumu yapmak kimsenin umurunda değil. Nasıl olsa kayıt sonrası programlar aracılığıyla düzeltilebiliyor... Cıstak davul üstüne iki kafiyeli söz söylemek olmuş artık parça yapmak. Hepsi birbirinin aynısı gibi geliyor bana. Yaratıcılıktan uzak, polifoniden uzak, tamamen deneme yanılma usulü yapılan sesler bütünü. Oysaki gerçek müzik bu mudur? Bir mimar nasıl ki binayı inşaat sırasında değil önceden çizerek şekillendiriyorsa nasıl bir yazar kitap yazmadan önce tüm kurmacayı kafasında oluşturuyorsa müzik de bu şekilde olmalıdır. Müzik bir inşa işidir. Sağlam temeller üstüne oturtulmadığı sürece üretilen eserler derinlikten uzak, eğreti eserler olacaktır. Ufak bir depremde de yıkılacaktır. Müzik öyle yeni bir şey değildir, insanlık tarihi kadar eskiye uzanır.

Aujourd'hui, beaucoup de choses sont devenues plus faciles. C'est devenu plus facile que ça n'aurait dû l'être. Bien sûr, cela a eu de nombreuses répercussions et cela concerne surtout le monde de l'art.

Plus il y a de gens qui font quelque chose, plus la qualité diminue. Dans le passé, la création dans le monde musical n'était pas une chose aussi accessible. Ces choses n'étaient pas si faciles. De nos jours, tous ceux qui savent tenir un micro sortent un album. Personne ne se soucie de donner les bonnes voix, de faire la bonne interprétation. Après tout, cela peut être corrigé grâce à des programmes de post-enregistrement... Il s'agit maintenant de dire deux mots qui riment sur un bâton de tambour pour faire un morceau. Ils me semblent tous pareils. Un ensemble de sons loin de la créativité, loin de la polyphonie, entièrement fait par essais et erreurs. Mais est-ce vraiment de la musique ? Tout comme un architecte façonne le bâtiment en dessinant au préalable, et non pendant la construction, la musique devrait être ainsi, tout comme un auteur crée toute la fiction dans son esprit avant d'écrire un livre. La musique est un travail de construction. A moins qu'elles ne soient construites sur des fondations solides, les œuvres produites seront des œuvres médiocres, loin de toute profondeur. Il s'effondrera même lors d'un petit tremblement de terre.

KARDELEN

Özellikle 1700'lerde sistematikleşmeye başlayan müziğin günümüze kadar aktardığı üç yüz küsur yıllık geleneğin en azından temellerini öğrenmek müzisyenliğe soyunan herkesin ödevidir. Öteki türlü, sadece içgüdülerle yapılan müzik Amerika'yı yeniden keşfetmekten farksızdır çünkü zaten güzel tınlayan sesler, enstrümanların uyumu, eser formları, armoni, kontrpuan bunların hepsi az evvel bahsettiğim üç yüz yıllık kültürün içinde yontulup günümüz koşulları için en salt haline getirilmiştir. Resim yapmaya ilgi duyan biri nasıl ki perspektifi yeniden keşfedemiyorsa müzikte de bu böyledir. Aksi takdirde kişi yalnızca vakit kaybeder.

Yani özetle işin aslı, senelerce konservatuvarda eğitim alıp bu işin mutfağında pişen kişiler kendilerine müzisyen derken iki defa düşünürken -çünkü bu mertebenin ne denli elde edilmesi güç olduğunun farkındadırlar- sadece "birtakım sesleri bir araya getirenlerin" müzik yaptığını söylemesi komiktir. Nasıl ki tıp okumayanlar hekimlik yapmıyorsa müzik alanında tahsil yapmayanların da müzik yapmaması gerektiğini düşünüyorum.

La musique n'est pas quelque chose de nouveau, elle remonte aussi loin que l'histoire humaine. Il est du devoir de tout musicien d'apprendre au moins les bases de cette tradition centenaire plus de trois fois et selon laquelle la musique, qui a commencé à se systématiser dans les années 1700, s'est transmise jusqu'à nos jours. Sinon, la musique faite uniquement par instinct n'est pas différente de la redécouverte de l'Amérique, car les sons qui sonnent juste, l'harmonie des instruments, les formes des morceaux ou encore le contrepoint ont tous été sculptés minutieusement pour prendre une forme pure et être adaptée aux conditions d'aujourd'hui. Celui qui s'intéresse à la peinture ne peut en aucun cas redécouvrir la perspective, il en est de même en musique. Sinon, on ne fera que perdre du temps.

En résumé, la vérité est que les gens qui ont suivis un enseignement digne de ce nom dans un conservatoire pendant des années doivent réfléchir deux fois avant de s'appeler musiciens - car ils sont conscients de la difficulté que cela implique d'atteindre ce rang - il est drôle d'entendre que ceux qui "combinent certains sons" font de la musique. Ceux n'ayant pas étudié à la fac de médecine ne seront jamais appelés médecins, tout comme ceux n'ayant pas fait d'études en lien à la musique ne peuvent être considérés comme musiciens.

Deneme

Zaman Üzerine Sur le temps

İda Okyanus SAZCI

Zaman nedir? Akıp gider, onu geri alamazsınız. Geçmişte yaptığınız hataları geriye dönüp düzeltemezsiniz, geleceği görüp bugünü geleceğe göre ayarlayamazsınız. Bugün bir şey yaparsınız, yarın size dert olur ve yarın bu derdi düşünmekten yarını yaşayamazsınız ve yaşayamadığınız o yarına elveda dersiniz; sonsuza kadar. Zaman bu kadar acımasızca davranırken bizim, insanoğlunun, zamanı ceplerimizde, bileklerimizde taşıdığımız ufacık metal hatta plastik aletler ile özdeşleştirip zamana bu denli bir hakaret etmemiz etik midir? Değildir, zamana saygı duymamız gerekirken, doğanın bu muhteşem oluşumunu takdir etmemiz gerekirken onu beşerileştirip, kendi oluşturduğumuz sistemlere sokmamız asla kabul edilemez bir davranıştır ancak başka bir pencereden baktığımızda aslında zaman dayanıklı değildir. Eğer kolayca kontrol edebileceği, kolayca manipüle edebileceği bizim gibi varlıkların kontrolüne girebilecek kadar güçsüzse zaman oldukça aciz ve dayanıksızdır. Bu dayanıksızlığına rağmen zaman, biz olmadan da var olabilir ancak biz zaman olmadan var olamayız. Saat, dakika, saniye, salise gibi yakıştırmaları yaptığımız, aslında bizim yönettiğimiz zaman mı bizi kontrol eder yoksa milyarlarca yıldır var olmuş bir oluşa hükmedebilen ancak bu oluşun çeşitli oyunlarına her saat, her dakika, her saniye, her salise mağlup olan biz mi zamana hükmederiz?

Qu'est-ce que le temps ? Il s'en va, sans même pouvoir le ramener. Vous ne pouvez pas revenir en arrière et corriger les erreurs que vous avez commises dans le passé, vous ne pouvez pas voir l'avenir et y ajuster le présent. Faire une chose aujourd'hui que nous regretterons demain et ce regret qui nous hantera toute la journée nous fera dire adieu à ce demain que nous ne pourrions plus revivre ; perdu pour toujours. Alors que le temps agit si cruellement, est-il juste d'enfermer le temps dans de minuscules outils en métal ou même en plastique que nous portons dans nos poches ou encore à nos poignets, n'est-il pas une insulte faite au temps ? Si, et nous devrions même le respecter et apprécier cette magnifique formation de la nature. Ce désir de le rendre utile et de l'intégrer dans les diverses structures de fonctionnements que nous avons créées est loin d'être juste, mais quand on regarde le temps d'une autre fenêtre, il n'est en fait pas si durable. S'il est assez faible pour être sous notre contrôle, facilement manipulable, le temps est alors plutôt faible et périssable. Malgré cette fébrilité, le temps peut exister sans nous, mais nous ne pouvons pas exister sans le temps. Contrôlons-nous le temps, lorsque nous parlons d'heures, de minutes, de secondes et de millisecondes ? Pouvons-nous dire que nous régnons sur le temps ? Ou, ne sommes-nous pas, nous qui croyons dominer une chose qui existe depuis des milliards d'années, les êtres vaincus à chaque heure, chaque minute, chaque seconde, chaque milliseconde passée ?

KARDELEN

Deneme

29 Ekim 29 octobre

Tarih Zümresi

Sayın idarecilerim, değerli meslektaşlarım, sevgili öğrencilerimiz;

Bugün cumhuriyetimizin asırlık bir çınar olmasının eşliğinde bulunuyoruz. 99 yıl önce, Mütareke Döneminin acılarını Kurtuluş Savaşı'nı kazanarak silen ve saltanat sistemine son vererek cumhuriyet idaresine geçen yeni Türk Devleti rotasını akla ve bilimi rehber edinerek yükselmek olarak çizmiştir.

Sevgili Gençler!

Türk modernleşme hikayesi ve aydınlanması sadece bir kişinin ya da zümrenin bir tercihi değildir; aksine Türk toplumu Tanzimat'tan, hatta öncesinden başlayarak yönünü Batı'ya uygarlığa doğru çevirmiştir. Türk modernleşmesinin yaklaşık iki yüz yıllık bir hikayesi vardır. Türk modernleşmesi ve çağdaşlaşması bir ara dönem değildir, devamlılık arz eden bir süreçtir. Atatürk tecrübesi bunun en radikal dışı vurumudur.

Atatürk Devrimi'ni kökü olmayan kişisel bir girişim olarak yansıtmak tarihsel açıdan yanlıştır. III. Selim, II. Mahmut, Abdülmecit reformcu-modernleşmeci padişahlardır. Kimi Osmanlı aydınları ise bu konuda Atatürk'ten bile daha radikal söylemlerde bulunmuşlardır.

Tekrar etmek gerekirse birtakım çevreler bu büyük devrimi ve aydınlanmayı Atatürk'ün şahsında kişiselleştirip, tarihsel köklerinden koparıp itibarsızlaştırarak çağdışı tezlerini meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Halbuki Cumhuriyet, Osmanlı'nın bakiyesi üzerine kurulmuştur ve modernleşme-çağdaşlaşma hikayemiz de öyledir.

Sevgili Gençler!

Atatürk, cumhuriyeti siz gençlere emanet etmiş; bütün ümidim gençliktedir. demıştır. Bu nedenle cumhuriyeti süreklilik olarak geliştirecek, güncel kılacak olanlar sizlersiniz.

Bayramımız kutlu olsun!

Chers membres de la direction, chers collègues, chers élèves ;

Aujourd'hui, nous sommes tout proche de voir notre république devenir un platane centenaire. Il y a 99 ans, le nouvel État turc, effaçait les douleurs de la période d'armistice en remportant la guerre d'indépendance et devenait une république en mettant fin au système du sultanat, pour tracer sa route ascendante à la lumière de la raison et de la science.

Chers jeunes !

L'histoire de la modernisation et de l'illumination turques n'est pas seulement le choix d'une personne ou d'un groupe ; au contraire, la société turque s'est tournée vers la civilisation occidentale, à partir des Tanzimats ou voire même avant elle. La modernisation turque a une histoire de près de deux cents ans. Cela n'est pas une période intermédiaire, c'est un processus continu. L'expérience d'Atatürk en est l'expression la plus radicale.

Il est historiquement faux de dépeindre la révolution d'Atatürk comme une initiative personnelle sans racine. Selim III, Mahmut II ou encore Abdülmecit sont des sultans réformistes-modernistes. Certains intellectuels ottomans avaient même des dires encore plus radicaux à ce sujet. Pour rappel, certains milieux tentent de légitimer leurs thèses dépassées en personnalisant cette grande révolution et illumination en la personne d'Atatürk, en la brisant de ses racines historiques et en la discréditant. Cependant, la République a été fondée sur les vestiges de l'Empire ottoman, tout comme notre histoire de modernisation.

Chers jeunes !

Atatürk vous a confié la république, à vous, les jeunes ; Il a dit que tout mon espoir était dans la jeunesse. Pour cette raison, vous êtes ceux qui développeront constamment la république.

Joyeuses fêtes!

Deneme

10 Kasım 10 novembre

Tarih Zümresi

Sayın Yöneticilerim, Değerli Meslektaşlarım ve Sevgili Öğrencilerimiz;

Bugün cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü ölümünün 84.yıl dönümünde özlemlerle anıyoruz.

Sevgili gençler!

10 Kasım tarihini bir yas tutma günü olarak değil, Atatürk'ün söylemleri ve eylemleri üzerinde düşünmeye; cumhuriyetimizin temel niteliklerini evrensel değerlere ve kazanımlara bağlı kalarak nasıl geleceğe taşıyacağımızı tartışmaya fırsat olacak günlerden biri olarak düşünmelisiniz. Şüphesiz, Atatürk'ün "Bütün ümidim gençliktedir." sözü bu bağlamda yolumuzu aydınlatacaktır.

Sevgili gençler, biliyorsunuz ki Atatürk'ün 'gençlikten' kastettiği şey sadece biyolojik- fiziksel gençlik değildir; genç olup fikirleri çok çağdaş ve eski olanlar olduğu gibi, yaşlı olup fikirleri ve zihni yapısı çok genç olan insanlar da vardır. Bu sebeple Atatürk sizlerden hangi yaşta olursanız olun, kendinizi çağın değerlerine uygun olarak sürekli geliştirerek yenilemenizi de beklemektedir. Bu sorumluluk yaşımız ilerledikçe ortadan kalkmaz, aksine yaşam boyu devam eder. Zaten, Atatürk, eserini gençlere emanet ederken işte bu vesileyle devamını ve sürekliliğini de sağlamayı hedeflemiştir.

Ayrıca yine unutmamalıyız ki bize yüklenen bu sorumlulukla aslında sadece bir adanmışlık üzerinden kimse için özel bir şey yapıyor da değiliz. Biliyorsunuz ki Atatürk'ün değerleri evrenselidir; barış, kardeşlik, eşitlik gibi. Bu değerler aynı zamanda büyük Fransız Devrimi'nin de evrensel değerleridir. Bu değerleri benimseyen bireyler dünyamızda mutlu ve huzurlu bir yaşam inşa edemezler.

Bu vesileyle Kurtuluş Savaşı'mızın önderi ve Türk aydınlanmasının mimarı olan Ata'mızı minnet ve bağlılıkla anıyoruz; aziz hatırası önünde saygıyla eğiliyoruz.

Chers membres de la direction, chers collègues et chers élèves ;

Aujourd'hui, nous commémorons avec nostalgie le fondateur de notre république, Mustafa Kemal Atatürk, après 84 années passées depuis son décès.

Chers jeunes !

Considérer le 10 novembre, non pas comme un jour de deuil, mais portez une réflexion sur la rhétorique et les actions d'Atatürk ; vous devriez considérer ce jour comme une occasion pour discuter sur la manière dont nous porterons les valeurs fondamentales de notre république vers l'avenir et cela en adhérant aux valeurs et réalisations universelles. Sans aucun doute, les mots d'Atatürk "Tout mon espoir est dans la jeunesse" éclaireront notre chemin dans ce contexte.

Chers jeunes, vous savez que ce qu'Atatürk entend par 'jeunesse' n'est pas seulement la jeunesse biologique et physique ; il y a des gens qui sont jeunes et dont les idées sont très dépassées et vieilles, et tout comme ceux qui sont vieux et dont les idées et la mentalité sont très jeunes. Pour cette raison, Atatürk attend de vous que vous vous renouveliez en vous améliorant constamment en accord avec les attentes de l'époque, quel que soit votre âge. Cette responsabilité ne disparaît pas avec l'âge, au contraire, elle se poursuit tout au long de la vie. En tout cas, tout en confiant son œuvre à la jeunesse, Atatürk entendait en assurer la continuité.

N'oublions pas non plus qu'avec cette responsabilité qui nous incombe, nous ne faisons rien de spécial pour qui que ce soit par le biais d'un simple dévouement. Vous savez que les valeurs d'Atatürk sont universelles ; comme la paix, la fraternité, l'égalité. Ces valeurs sont aussi les valeurs universelles de la grande Révolution française. Ceux qui n'adoptent pas ces valeurs ne peuvent espérer construire une vie heureuse et paisible dans notre monde.

A cette occasion, nous commémorons notre leader, le chef de la Guerre d'Indépendance et l'architecte des Lumières turques, avec gratitude et dévouement. Nous nous inclinons respectueusement devant sa mémoire.

Bir, iki, üç, birbeş

 Behram CEYLAN

Geçen sene tarih dersinde sınıfımıza verilen "Roma İmparatorluğu'nu Araştırma" ödevi için bir konu belirleyip, Roma'nın o alanla ilgili katkıları, tarihi veya anekdotlarından bahsettiğimiz bir yazı yazmamız gerekiyordu. Her zamanki gibi konu seçimini son güne bıraktığımdan, şaşılacak şekilde hakkında ilginç bir yazı yazabileceğim tüm konular çoktan seçilmişti. Ben de, biraz meraktan biraz da kimse seçmediğinden, yazımı "Roma'da matematik" konusunda yazmaya karar verdim.

"Antik Yunan'da matematikçiden bol ne var? Arşimet, Öklid, Pisagor, Tales... İllaki Romalı da matematikçi bulup hayatını yazarım işte." dedi kendi kendine, henüz ne kadar ararsa arasın kayda değer Romalı bir matematikçi bulamayacağından bihaber daha naif ve daha genç bir Behram. Roma ve matematik arasında matematikçi olmayan bir bağlantı bulma amacı beni psikoloji biliminin daha önce hiç duymadığım bir başlığına götürdü: "Sayısal Algı".

Şimdilik bu hikayeye biraz ara verip bir oyun oynayalım. İçerisinde size ters ters bakmayacak insanların olduğu bir oda bulup aşağıdaki QR kodu taratın:

Nasıldı? Eminim ilk üç resim için bir, iki, üç diye saymanıza gerek kalmadan tek bakışta kaç nokta olduğunu söyleyebildiniz. Ya dördüncü resim? Elbette bir bakışta söyleyemediniz. Peki "Tek bakışta sayma sınırimız" kaç nokta? Kaç noktadan sonra saymadan kaç nokta olduğunu söylemek imkansız?

Aslında baktığımız yerden çok da uzakta değil, sayfada yalnızca dört nokta olduktan sonra, beynimiz noktaları tek seferde bir bütün olarak algılayıp sayılarını söyleme yetisini kaybediyor. Üç noktanın ardından ya gruplandırarak ya da sayılar iyice büyüdüğünde teker teker sayarak tam sayı elde edebiliyoruz.

Neden?

Niçin sınırimız dört? Beynimiz noktadan sonrasını tek seferde anlayacak kadar gelişmemiş mi? Yoksa sorun gözlerimizde mi? Aslında bunun sayı algımızın zayıflığıyla değil, tarih boyunca sayıları yazış şeklimiz ile ilgisi var!

Şöyle ki ödev için araştırma yaparken bolca gördüğüm bir görüntü şu oldu:

I II III IV

Birden dörde kadar Roma rakamları. Sizce de az önceki oyunumuza benzer bir tarafları yok mu? Dikkat edeceğimiz üzere 1, 2 ve 3 için sayıların değerleri (kardinaliteleri) sembolleri ile aynı.

Tabii ki bu bulgu tek başına sınırimızın dört olması için yeterli sebep değil. Ne de olsa aynı dönemde Doğu dünyasında da matematik vardı. Yalnızca Roma rakamlarının bu şekilde yazılması günümüzde her insan için eşit olan bu sınırın tek başına nedeni olamaz. Çok doğru. En azından aynı dönemde Çin ve Hint rakamları aşağıdaki gibi olmasaydı doğru olurdu:

Hindistan - = ≡ +
Çin - = ≡ 四

Günümüzde bile kültürel etkilerini gözlemlediğimiz bu uygarlıkların her biri, 4 rakamı için “kardinalite kadar çizgi” örüntülerinden sapmışlar! Bu rakamları ilk kullananların 3 çizginin ardından pes etmeleri ise yalnızca konfor meselesi. Bir, iki ve üç çok daha fazla kullandıkları rakamlar oldukları için, gerisi için dört çizgi çekmekten daha hızlı semboller aramışlar.

Bu sonuçları, matematiğin ve insanlık tarihinin ne kadar iç içe olduğunu, günümüzde bile algımızı nasıl değiştirdiğini ve binlerce yıl önce basit sebeplerden seçilmiş metodların nasıl 21. yüzyıl insanını etkilediğini anlatarak anlamlandırabiliriz.

Ama ödevim bu değildi.

O yüzden bir buçuk sene geç kalmış ödevimi bitiriyorum: Romalıların matematiğe yaptıkları en büyük katkı, 4’e kadar saymanın zor olmasıdır.

#heforshe

#heforshe

Bir Çift Mavi Göz

 Bilge ÖZTÜRK

Bir çift mavi göz, hayretle gözleliyordu beni. Baştan aşağı süzüyor, arada da tam gözlerimin içine bakıyor...

Tanıyabiliyor muyum bu karşımdakini, yoksa akan zamanla beraber o da mı kayboldu belleğimden? Hâlâ ben diyebilir miyim kendime, eğer korku dolu gözlerle af diliyorsam aynadan?

Belki.

Oldukça hafif bir müzik sesi duyuldu uzaklardan. Arkamı döndüm, odamda turlar atmaya başladım.

“Ne taraftan geliyor acaba bu etkileyici melodi?”

Müzik sesinin geldiği yön sürekli değişiyordu; bense kendimi akışa bırakıyordum, dans edermişçesine melodi nereden geliyorsa ben de odanın o tarafına yöneliyordum.

O kadar arzulamıştım bu senfoniye sergileyen temiz ruhlu insanı görmeyi...

Lakin yapamazdım, istesem de çıkamazdım odamdan.

İçinde bulunduğum odanın dışında tamamen başkasıydım. Şayet çıksaydım, tüm düşüncelerim, kabuslarım dönerdi bana yeniden.

Yıllardır oradaydım. Sadece bir ayna, çok rahat olduğu söylenemez olan bir yatak, yazı yazdığım masam, yeri geldiğinde dışarısını gözlemlediğim minik bir cam, bir de bir tablo...

***

Müziyenin göremeyecek olmanın verdiği hüznle müziği geldiği yönü takip etmeye devam ederken gözüm odamdaki o tabloya ilişti. Sanki tabloyu ilk kez görüyormuşum gibi incelemeye başladım. Daha önce defalarca bakmıştım tabloya fakat doğru düzgün incelediğim söylenemezdi. Benim için o tablo bir dekorasyondan ötesi değildi.

Günlerdir, aylardır oradaydım, neden bu tabloya dikkat etmiş, neden hiç incelememişim onu?

Aslında yavaş yavaş anlıyordum neden hiç incelememişim tabloyu.

Beni sonsuz bir düşünme döngüsüne itecekti, odada olmamın temel nedeni bunu engellemekti.

Düşünmek, yorumlamak istemediğimden beni buna zorlayacak şeyleri de yok sayıyordum.

Hiçbir şey düşünmemek için kendimi kilitletiğim bu odada o tablonun bulunması nedendi ki?

Tabloyu gözümün ucuyla, biraz çekinerek incelemeye başladım.

Eriyen saatler...

Cep saati üzerinde karıncalar...

Sürrealizm sanat akımının en bilinen temsilcilerinden biri olan Pablo Picasso'nun “Eriyen Saatler” eserini bilmeyen kalmış mıydı ki!

Kalmıştı, bendim! O zamana kadar ne o odanın dışında görmüştüm - görmüş olsam bile dikkat etmemiştim - ne de dibinde geçirdiğim yıllar boyunca doğru düzgün göz gezdirmemişim.

Belki de bu kötü bir şeydi.

İnsanlığın temel göstergesi düşünmek, hissetmek olsa da düşünmenin - eskisi kadar fazla düşünmenin beni olumsuz etkileyeceğinden korkup saklanmıştım evrenden, çevremden, kendimden.

Odama bir sanat eseri parçası vardı, bir güzellik vardı! İşte bunu fark ettiğim an düşünmeye olan korkumun beni körelttiğini anlamam uzun sürmedi.

...sonra düşüncelerime ve yorumlarıma teslim olmak zorunda olduğumu fark ettim, yoksa asla çıkamazdım buradan. Kendi düşüncelerimin tutsağı olmak, kendimi sanattan, fırsatlardan, hayattan mahrum bırakmaktan çok daha iyi olsa gerek!

Düşüncelerin, tutkuların, yorumların akmasını; aklımı yeniden doldurmasını bekledim:

...lakin zaman benim anlamamı beklememiş,

akıp gitmiş öylece.

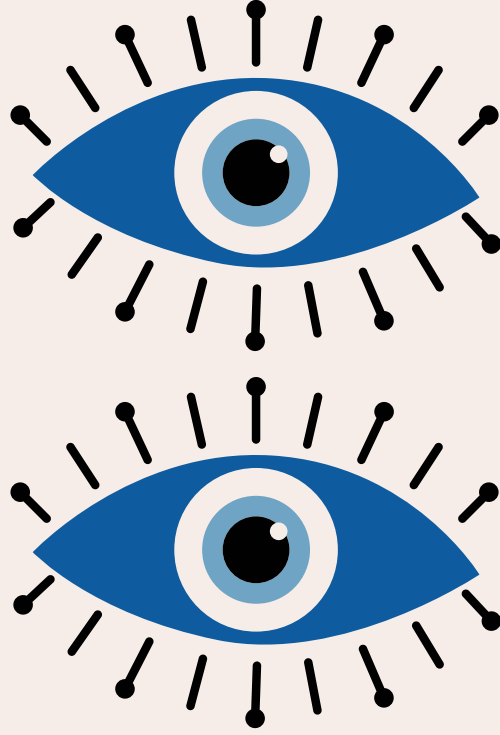
Anladım, anlamadım değil fakat değer miydi bu beyhude uğraşlara?

Sanat; hayat varken niçin kendimi durgunluğa mahkum ettim?

Düşünmektir beni insan yapan! Öyleyse neden kaçıyorum doğamdan?

Bence yetti bu geçen saniyeler, fazlasıyla kaçtım dertlerimden.

Çıkmak istiyorsam, kalmak istemiyorsam burada ebediyen...

...döneceğim sanata, düşüncelere, kendime ve kabulleneceğim elbette hakikatları:

Saatler, tıpkı burada geçirdiğim sürede geçen zaman, kayan onca imkan gibi eriyip gidiyor. Ne yaptım ben? Dışarıda büyüleyici, muntazam bir gün batımı varken karanlığa attım kendimi. Gençliğimi "düşünmemeye" çalışıp harcarken tüm zamanım eridi gitti.

Tablonun her yerinde saatler,

Geçti boşa burada o saatler!

Mefahirleri olamayan biri olarak buldum kendimi; belki olurum mutlu, anlarım içimdeki o insanı dalmazsam bu kadar derin düşüncelere dedim.

Bu odaya girene kadar liyakatliymişim oysaki! Sonsuz bir tutku, hayat vardı içimde, belliydi gözlerimdeki parıltıdan. Peki şimdi?

Şimdi ise kaybettim tüm güzelliklerimi.

Nasıl o tablodaki minik cep saatini fark etmem yıllar sürdüyse benim varlığım da o saatinki kadar belli oluyor çevremdekilere.

Ben de artık o cep saati gibiyim belki de.

Bu odada tek başıma o kadar çürümüşüm ki karıncalar sarmış etrafımı..."

Yalnızlık Kanında Var

 Deniz Che YEŞİLTAŞ

"Mavi. Çok mavi, masmavi. Eşek yüküyle mavi uğruna savaşlar verilecek, şişeler devrilecek kadar mavi. Denizlerden hatta gökyüzünden daha mavi. Daha da ötesi gördüğüm ve duyduğum en mavi şey. O da yetmiyor ki bu maviliğe, bu benim düşlerimden bile mavi." diye tekrar ediyordu durmadan önünde duran ortalama boylardaki kare tuvaldeki resme bakarak. "Ama..." dedi. "Ama yeteri kadar mavi değil. Varsın evrendeki, düşlerdeki her şeyden mavi olsun. Yeteri kadar mavi değilse ne anlamı var ki?" diye tamamladı. Yüzünde hayal kırıklığıyla tatmin olamayışın verdiği anlamsız ve saçma bir surat ifadesiyle omuzları düşük, boynu önde, kolları sarkmış bir halde diğer tuvallerdeki resimlere bakıp bir yandan da düşünerek çıkışa doğru yavaşça ilerliyordu.

Diğer resimlere göz ucuyla bakarken resimlerin önlerinde birbirleriyle resimler hakkındaki düşüncelerini konuşan insanları gördü. Hep dalga geçerdi o insanlarla, onlara "Aptallar, tek sosyalleştikleri bu yer ve tek kullanımık arkadaşlar için tonlarca para ödüyorlar." derdi. Yine aynı azimle böyle düşündü, -yüzünde kendini beğenmiş eski kendinden kalma bir tebessümle çıkış kapısına yansıyan görüntüsüne baktı ve bu sefer düşünceleri çok farklıydı. Tonla para verdim ve yanımda tek kullanımık bile olsa kendime gem zincirlerle tutsak bıraktığımı benden başka- kimse yok, diye düşündü.

Bir an bu düşüncenin verdiği korku, stres ve şaşkınlıktan bir süre donmuş olacak ki arkasından bir kadın omzuna dokunarak "Beyefendi, iyi misiniz?" diye sordu uyandırmak istemişçesine. "Çok özür dilerim, başışlayın hanımefendi. Dalmış olmalıyım yolu kapatmışım. İyiyim, bir an için kendimden geçmişim." diye cevap verdi kadına mahcup ve şaşkın bir ifadeyle. "Sorun değil", dedi ve kapıdan Nejat'tan önce hızla çıktı; karanlık, yağmurun çiselediği karlı sokakta uyuklayan sokak lambalarından faydalanarak izini kaybettirdi.

Nejat; kapıdan çıkmadan önce bir an bekledi. Kaşlarını çok sıkılmış gibi kaldırdı, yanaklarını havayla şişirdi, gözlerini devirdi ve ağzında hapsettiği onca havayı oflayarak ziyan ettikten sonra kapıyı bir bebeği uyandırmak istemezmiş gibi usulca açıp dışarı çıktı. Sergideki sıcak havanın aksine dışarının kar soğuşu yüzüne çarptı ve Nejat'ı titretti. Duman grisi paltosunun önünü daha sıkı ilikleyip upuzun, ucunda biri siyah biri beyaz iki kedinin bulunduğu, buz gibi bir bir İstanbul gece yarısını anımsatan atkısıyla ağzını kapatıp ellerini paltosunun yün ceplerine soktukten sonra çok eski tanış olduğu yalnızlığı, mavi-turuncu düşleri, ayaş ve uyuklayan gece bekçisi sokak lambaları ve ağzındaki israf edilmiş bir ömür kokusunu anımsatan tatla gecenin sonuna doğru yolculuğa çıktılar.

Üzerinde oluşan çiyin bıraktığı ıslak ve serin hisle ayılır gibi oldu. Göz ucuyla baktı etrafa, saat çok geç olmalıydı veya az sonra çok erken olacaktı ama fark etmezdi yalnızdı ve nerede olduğu hakkında çok az bilgisi olan sokak serserisi bir bankta uyukluyordu. Bankın tahtaları şişmişti ve çivileri zorlanıyordu. Bir an için, yetersiz görüldüğü için dişlerini sıkmaktan sızlatan yirmili yaşlarda ama ruhu bin yaşında bir adama benzetti bankı. Sakinleştirmek istemişçesine okşadı bankın sırt kısmını.

Aniden içini anlamsız bir telaş kapladı. Nerede olduğunu hatırlamıyor, saati bile bilmiyordu. Ama aklına yalnızlığını bile az önce yavaş ve küçük yudumlarla içip bitirdiğini hatırladı ve "Telaşa gerek yok, kimse beni beklemiyor." demekle yetindi yüzünde donuk ve dalgın bir ifadeyle. Sonra kolundaki eski altın saati aklına geldi ve saate baktı. Saat sabahın beşiydi. Daha da yayıldı banka -normalde üstünün ıslanmasından rahatsız olurdu- ve çiy damlalarını yüzlerce güzel küçük çocukmuşçesine kucaklayıp yalnızlığının içini doldurmaya çabaladı.

Güneşin ilk ışık demetini gördü bulunduğu dik yokuşun ucunda. "Gitme vakti." dedi güneşin ilk ışığıyla yanında beliren sadık dostu gölgesine. İçtiği şişeler dolusu acı biten hayatlardan ötürü olacak ki oturduğu banktan kalkarken çapraz tango adımlarıyla hareket ediyordu.

Üşümüş ellerini ölümler kadar upuzun duman rengi paltosunun yünlü ceplerinden çıkartıp hızlı ama telaşsız bir hamleyle saçlarını düzeltti ve sonrasında zümrüt yeşili gözlerini kapatıp bir teknede sabit durmaya çalışır gibi dengesini sağlamaya çalışarak hareketsiz bekledi. Sonrasında uyuklamaktan yapışmış göz kapaklarını senkronize olmayan bir şekilde kağrı hızında sakince açtı ve henüz gökyüzünü terk etmemiş binlerce sıkış tıkış yıldıza baktı ve "Ne yazık, hep beraber tıklım tıklım yalnızlar." diye düşündü. Ardından sahipsiz sokak köpeklerinden farksız bir biçimde tepesinde durduğu ürkütücü güzellikteki yokuştan gölgesinin en yakın arkadaşı, gölgesi ise onun tek arkadaşı olarak paytak ve dengesiz adımlarını uzattılar gökyüzüyle sonsuzluğa.

Saçma sapan ve plansız yürüyüşleri onu bir şekilde evine ulaştırdı. Büyüklüğü karşısında diz çökülecek, zift rengi, çok detaylı aslan işlemeleriyle donatılmış, tepesinde işlemeli ağaç motifleri bulunan ve Rum mimarisini anımsatan eski İstanbul'a ait apartman kapısına geldiğinde teşekkür edermiş gibi yorgunluktan hareket etmekte zorlanan ayaklarına baktı ve yünlü cebinden anahtarını çıkarıp evin girdi. Paltosunu eskimiş, hurdalık portmantosuna vücuduyla bütünleşen paltosunu asıp, siyah motorcu botlarını portmantosuna kenarına fırlatılan sonra ayaklarına sürünerek pantolonunda gri tüyler bırakan şişman kedisine hızla ufak bir sevgi gösterisinde bulunduktan sonra solunda bulunan mutfak kapısını açıp içerideki çam sehpadan mama kavanozunu açıp kedinin tabağına biraz koyduktan sonra mutfaktan çıktı ve salonun diğer tarafında bulunan babasından kalan kahverengi koltuğa kendini attı.

Saat on bir civarlarında uyandı. Uykulu gözlerle yarım yamalak baktığı eski püskü altın rengi kol saatinden anlamıştı bunu. Aniden sürekli olarak değiştirmek istediği ama sürekli üşenip ertelediği kapı zili sesini duyup yavaş yavaş oturduğu kahverengi koltuktan kalkıp gözlerini ovuşturarak kapıya doğru yalpalayarak yürümeye başladı.

Yürürken toz içinde muhtemelen haftalardır temizlemenin aklından bile geçmediği halının üstündeki gri ve biraz şişman sayılabilecek kedisine ayağı çarptı. Çarpmasıyla şişman gri kedinin aniden sırtını dikleştirip yerinden fırlaması bir oldu. Nejat da kedinin sıçramasıyla irkildi ve günlerdir dengesiz uykudan bitkin düşmüş vücudu bir nebze de olsa ayılmaya yaklaştı ama böylesi bir yorgunluk için çok yetersizdi.

Nihayet zorlu aşamayı geçip eski püskü pek de güvenli durmayan demir daire kapısının paslı kulpuna elini uzattı ve yüksek bir gıcırtyla kapıyı açtı.

Karşısındaki manzaraysa Nejat'ı bir hayli şaşırttı çünkü karşısındaki belki de yıllardır görmediği kuzeni Nil'di. Aralarının pek iyi olmamasından olacak ki onun Nil'in arkasında ona nazaran daha cılız olan kuzen Can saklanmışçasına Nil'e sokulmuştu.

"Merhaba." dedi Nil, apartmanın çürük duvarlarını yıkmak istemezmişçesine kısık bir sesle. "Merhaba, ne işiniz var gecenin bu saati burada?", oldu Nejat'ın cevabı ise.

"Annem!" diye atıldı Can ani, panik ve titrek yüksek bir sesle. "Annem hasta!" diye tekrarladı yine aynı tonda. "Günsel teyzeye bir şey mi oldu?" diye sordu Nejat korkak bir sesle. "Teyzen yoğun bakımda. Beyninde pıhtı atmış dedi doktorlar. İki gündür hastanede. Belki gitmek istersin diye düşündük Can'la." diye ekledi Nil suçlanmışçasına bir sesle.

Nejat'ın günlerdir yüzündeki yorgun ve melankolik surat ifadesi artık yerini korku, telaş ve özleme bırakmıştı. Ama hala yüzündeki kırışıklıklar ve kuruluk aynı zamanda gözlerindeki çanaklar içinde uzun zamandır bulunduğu duygu ve hissizlikleri ele veriyordu. O esnada kuzenlerine sınımsız sarılıp sözcükler kusmak istiyordu daha dün cümleler kuramazken ama bunların hiçbirini yapmadı - belki de yapamadı- ve yine her zaman yaptığı gibi gem zincirleri vurdu dudaklarına. Tek söylediği "Bekleyin.", oldu. Bu kez de az önce yaşadığı sıkışmış duyguların Nejat'ta hüküm sürdüğü süre kadar uzun duman grisi paltosunu tozlu siyah portmantodan kapıp aceleyle kapıyı kilitledi ve üç kuzen hep beraber yapayalnız bir şekilde içlerindeki duygu cesetleriyle sokağın göz kamaştırıcı karanlığında tek şahitleri sokak serserisi banklar, ayyaş sokak lambaları ve gölgelerinden kaçarmışçasına hızlı adımlarla gözden kayboldular.

Engelsiz Hayat

 Kaan TEZEL

Havaların soğumasıyla kış yaklaşmaktadır. Genç kadın ve kocası Cenevre caddelerinde ısınmak için birbirlerine sarılıp yürüyorlardı. Parıltılı mağazalar, tramvaylar, köşede bulunan kalabalık barlar, temiz havasından ve suyundan her şeyine kadar, onları bu güzelim ülkeye; İsviçre'ye getiren de buydu. Ünlü bir restoranda oturdular. Müstakbel kocası Walter, ona iş gereği bir haftalığına Londra'ya gideceğinden bahsetti. Genç kadın bir doktordu. Bu dönemlerde salgın olduğu için çok yoğun bir şekilde çalışıyordu yoksa Walter'a eşlik etmek çok isterdi. Uçak biletleri pahalı olduğu için Walter hafta içi gitmek için tren bileti aldı. Genç kadın Georgia, müstakbel kocasını uğurlamak için o gün mesaisini kısa kesti. En iyi odalardan birine bilet alan Walter, Georgia ile istasyona geldi. Trenin kalkmasına çok az kalmıştı. Koşturarak trene gittiler. Walter trene bindi fakat küçük el çantası Georgia'nın büyük çantasının içinde kalmıştı. Çantanın içinde kimliği vardı. Bunu fark eden Georgia trene yaklaşarak kocasının oturduğu yerin camına çantayı uzatıp ona vermeye çalıştı ki tam o sırada tren aniden hareketlendi. Georgia dengesini kaybedip tren ile kaldırım arasındaki boşluğa düştü. Kondüktör, Georgia'nın düştüğünü görmedi. Georgia'nın sağ kolu ve sağ bacağı trenin altında ezildi. Bu olayı gören insanlar kondüktöre durmasını söyledi ve hemen yardıma koştu. Walter'da bu durumu fark edip karısının yanını koşuverdi. Georgia'yı acile kaldırdılar. Doktorlar hemen kopmuş olan kol ve bacağı cerrahi işlemler yaparak hayati sorunları gidermek için çalışmaya koyuldular. Ameliyat tam olarak dört saat sürdü. Walter çok üzgün ve yıkılmış bir halde başhekimin ona bilgi vermesini bekliyordu. Doktor nihayetinde çıktı. 'Bay Walter, eşiniz çok şanslı ki o kadar kanamaya rağmen hayatta kalabildi. Eğer biraz daha geç gelseydim belki şu an hayatta olmayabilirdi. Fakat şu an uzun dönemlik bir fiziksel tedavi sürecine ihtiyacı var. Onu bugün görmeniz biraz zor doktorlarımız halen tedavi ediyor. Yarın gelip onla konuşabilirsiniz.' dedi. Walter ertesi gün sabahın erken saatlerinde geldi.

Georgia'nın odasına gitti. Zavallı Georgia'm ne hallere düştü diye içinden konuştu. Gençcik, güzeller güzeli kadın şimdi tek kol ve tek bacaklı kalmıştı. Aradan aylar geçti ve tedavi uzadıkça uzadı Georgia fiziksel olarak alışmakta zorlanıyordu. Öte taraftan Walter artık onu ziyarete gelmiyordu. Hastane masraflarını karşılamıştı fakat o günden sonra bir daha hiç Georgia'ya, müstakbel karısının yanına uğramadı. Georgia ilk başlarda merak etti, 'Acaba başına bir şey mi geldi?' diye. Fakat sonraki ay Walter'dan bir e-posta geldi. Ona bakmakla sorumlu hemşire, Georgia için gelen e-postayı okudu. 'Georgia, masraflarını ödedim, ama çok üzgünüm ki artık bazı sebeplerden dolayı seninle olamayacağım, umarım beni affedersin... Walter' Hemşire okuduklarına, Georgia da duyduklarına inanmadı. Odada bir dakika boyunca sessizlik oldu ve Georgia mimiklerini zar zor oynatarak ağlamaya başladı. Aynı gün çalıştığı sağlık ocağından işe çok uzun süre gelmediği için -sebebi ne olursa olsun- atıldığını söyleyen kişisel bir e-posta daha aldı. Georgia bu fiziksel sakatlığın üstüne bir de tek günde psikolojik olarak çok büyük darbe almıştı. Tedavisinin devam ettiği bu zorlu süreçte her gün aklına Walter ile geçirdiği anıları geliyordu. Her akşam gözyaşlarına boğuluyordu, her sabah sessiz, üzgün ve halsiz bir tavırla güne uyanıyordu. Artık çalışamaz, iş yapamaz hale gelmesi onu çok üzüyordu. Bir iki ay sonra taburcu olacağını bilse bile artık ona bu halde hiçbir kapının açılmayacağını kendisi de biliyordu. Psikolojik olarak çökmüş ve depresyona girmişti. Son haftalarında ona bir ziyaretçi geldi. Georgia şaşırdı çünkü eski kocasından başka İsviçre'de yaşayan hiçbir yakını yoktu.

Hemşire kapıyı açtığıında içeri 70'li yaşlarında, saçlarına ak düşmüş, ela gözlü, kıyafetleri siyah, bakımını elden bırakmayan, genç görünümlü ve sanki az önce ağlamışçasına gözleri sulu bir kadın girdi. Georgia'nın annesiydi bu. Georgia gözlerine inanamadı. O medeniyetin ve Avrupa'nın ortası olan İsviçre'ye Amerika'dan tek başına gelmişti. İçeri girer girmez 'Kızım' diyerek ağlaya ağlaya Georgia'ya sarıldı. 'Kusuruma bakma kızım ben de yoğun bakımdaydım sana olanları geçen ay öğrenebildim, başına gelen olaydan dolayı çok üzüldüm, iyi ki hayattasın.' diyerek sarılmaya devam etti. Georgia babası öldüğünden beri annesini her 6 ayda bir Amerika'ya ziyarete giderdi. Şimdi o buraya gelmişti. İçinde hiç olmadığı kadar sıcak bir mutluluk doğmuştu. Kendini daha güvende ve rahat hissediyordu çünkü biricik annesi yanındaydı. Annesi, bundan sonra onunla kalacağını ve kalan yaşamını ona destek olarak geçireceğini söyledi.

Uzun bir tedavi sürecinden sonra, Georgia nihayet taburcu olmuştu. Tek tripodunu sayesinde kendi kendine zorda olsa yürümeyi başarıyordu. Kapitalist sisteme adım atmasının çok zor olacağını farkındaydı. Bu sebeple eski işinden biriktirdiği para ile geçinmeye çalıştı. Günün birinde 'Amputee Coalition of Swiss' engelli ya da doğuştan kusurlu olanlar için yardım kuruluşu tarafından iki tane yazar gelmişti. Georgia'dan başına gelenleri yazıya -hikâyeye- dökmek istediklerini belirttiler ve Georgia iş fırsatları sunacaklarını söylediler. Georgia uzun uzun başına gelenleri ve hayat hikayesini anlattıktan sonra tekliflerini düşündü. Biraz empati yaparak kendi kendine konuştu: 'Başıma gelen olayların kimsenin başına gelmesini istemiyorum.' dedi. Bu tür vakalara maruz kalan insanların hayatlarının ne kadar zorlaştığını, psikolojik ve fiziksel anlamda çektiklerini ve yaşama isteklerini yitirebileceklerini kendisi de yaşadığı için farkındaydı. Bu sebeple tekliflerini kabul etti. Annesinin desteği ile yeni işine başladı. Kurumun medya ve iletişim bölümünden sorumluydu. Georgia bu iş için çok çaba göstermeye başladı, yıllarca çalıştı ve zamanla terfi ettirildi. Çoğu günü ofiste çalışarak fiziksel rahatsızlığına karşı yılmadan çabalayarak geçirdi. Bir süre sonra kurumun İsviçre bölümünün başına geçti. Ünlendi ve birçok sosyal yardım projelerine imza attı. Georgia, hayatta hangi durumda olursak olalım hedeflerimiz için asla vazgeçmemizi bize öğretti ve benzer durumları paylaştığı insanlara büyük bir ilham kaynağı oldu.

Marslı

 Nisan Bal ATALAY

Defterler sıranın altına konuldu ve diğer dersin kitapları ortaya çıktı. Ortama hakim olan bir mürekkep kokusu vardı. Cam kenarındaki döşemede duran mürekkep kutusunun düşmesi sonucu boya her yere saçılmış, beraberinde oğlanın beyaz okul tişörtünü de götürmüştü. Sıcaktan dolayı oflayıp puflamalar yer yer baş gösteriyordu. Eylül ayı haziran kadar nemli olacak gibiydi. Hele ki ilk günden hocayı dinlemek yerine etrafı gözlemlemeyi daha ilginç bulan öğrencilere hayat daha zordu. Tatilde saatlerce telefonda gezinmiş, tüm günü pijamayla geçirmiş birine forma giyme zorunluluğu zulümden farksızdı. Mermer zeminden tok topuklu sesleri duyuldu. Bunun tek bir anlama geldiğini bilen talebeler mum gibi sıralarının yanına dizildi. İçeri fırtına hızıyla giren edebiyat hocası gür bir sesle sınıfı selamladı:

“Günaydın!”

Koro misali herkes bir ağızdan bağırdı:

“Sağ ol!”

Sandalyelere oturuldu, sınıf defteri imzalandı. İşte klişe bir okulun ilk günü konuşması gelmekteydi.

“Merhaba çocuklar, bu yıl sizinle bir sürü konu işleyeceğiz ve bol bol yazacağız. Fakat öncelikle birbirimizi tanıyalım. Ben Mercan Söğüt. Sol baştan isimlerinle beraber gelecekte kendinizi hangi işi yaparken gördüğünüzü söyler misiniz? Kızım sen başla.”

Kalem kutusunu hazır ederken babaannesi ona çocukluğundan sakladığı kokulu silgiyi emanet etmişti. Şimdi de mor renkli, üzüm kokulu silgisini evire çevire kendini sakinleştirmeye çalışıyordu Açelya. Kendisine beklentiyle bakan hocayı görünce hemen başladı anlatmaya:

“Ben Açelya. Gelecekte kendimi Türkiye’de eczacı olarak çalışırken hayal ediyorum. Babaannemden de görüp hayran kaldığım bu mesleği ilkokuldan beri düşünüyorum. Bir gün kendi eczanemi açacağım!”

“Bir şey mi sormak istiyorsun Açelya?”

Kız önce lafı ağzında geveledi, sonra da cesaretini toplayıp sordu.

“Siz ne olmak istemiştiniz? Küçükken de mi öğretmen olmak istiyordunuz? Ya öğrenciyken kurduğumuz hayaller asla gerçek olmazsa?!”

Hoca sert tavrını biraz yumuşatıp yanıtladı.

“Ben bebekken bile aileme bir şeyler anlatıp öğretmeye çalışıyordum. Yani kendimi bildim bileli öğretmen olmak istemişimdir. Eğer hayalini gerçekleştirmek için büyük adımlarla ilerliyorsan endişelenecek hiçbir şeyin yok.”

Son cümlesi kaygılı Açelya’yı düşüncelere daldırdı. Bu sırada bir başka talebe kendini anlatmaya koyuldu. Etrafta dönüp duran ve her ne kadar önemli olsalar da klişeleşmiş meslekler vardı: doktor, mühendis, avukat... Bukle bukle simsiyah saçları olan bir oğlan sözü devraldı.

“Ben uzaya çıkmak istiyorum! İnsanların bilmediği, bilimin daha keşfedemediği bilgilere sahip olmak istiyorum. Bunun için Türkiye’de kalmayacağım, yurt dışında eğitim görüp sonunda Mars’a gideceğim.”

Oğlanın fantastik hayallerini dinleyen sınıfın havasında bir rahatlama oldu. Az önceki ciddilik yerini şakalara bıraktı.

“Hocam bence arkadaşın yurt dışına gitmesine filan gerek yok. Direkt buradan Mars’a geçebilir!”

Lakırtılar devam ederken öğretmen sükuneti yeniden sağladı.

“Çoğunuz işi dalgaya vurmuş olsa da bence bu çok güzel ve bir o kadar da zor bir hayal. Yalnız yıllar boyu çalışma gerektiren, hayli uğraştırıcı bir plan.”

Siyah saçlı oğlan artık öğretmenini dinlemeyi bırakmıştı. Zaten sınıf arkadaşları da ailesine söylediğinde verdikleri tepkinin aynısını vermişlerdi. Kimsenin onu ciddiye almamasından fazlasıyla sıkılmıştı... En ciddiye alan yorumlar ise ne kadar zor olduğunu açıklamaktan ibaretti. Fakat onun ihtiyacı olan ne zorlukların liste halinde ona sunulmasıdır ne de asıl düşüncelerini saklamaya çalışan insanlardı. Dürüst, iç rahatlatan bir tavsiye tek ihtiyaç duyduğu şeydi.

Hemen yanında oturan kıza dikkat kesildi. Parmak boğumları bembeyaz kesilmiş kağıt parçasına benzeyen bir nesneyi avucunun içinde saklamaktaydı. Niye bu kadar itina ile sakladığına anlam verememişti. Hoca sonunda nutuk çekmeyi bitirince yanındaki kıza döndü. Ayçiçeği sarısı kısıcak saçları olan, çimen yeşili gözleriyle karşıdakine anlamlı bakışlar atan kız afallamadan konuştu. Sanki ezberleyip geldiği bir metni sunuyor gibi bir ses tonu vardı.

“Merhaba, ben Yağmur. Sanata karşı büyük bir ilgim var ama hangi mesleğe sahip olmak istediğim hakkında bir fikrim yok. Uzun zamandır bu konunun üzerinde düşünüyorum fakat bana uyan bir meslek düşünemiyorum. Ancak başından beri kesin olan bir şey var ki amacım insanları mutlu etmek.”

“Demek insanları mutlu etmek istiyorsun! Buradan düşünmeye başlarsan sana en çok hitap eden işi bulacağına eminim. Peki, sıradaki!”

Birinin geleceğinden, umutlarından, amaçlarından bahsederken bu kadar basite indirgeyerek konuşulması oğlanın sinirini bozmuştu. Hocanın yapacak bir ilgi gösterisinde bulunduğunu düşünüyordu. Hiçbir meslek bir diğerinden daha üstün değildi ki! Yeşil gözlü kız sonunda avucunu rahat bırakıp kitap ayracını sırasının üstüne koydu. Ne kadar da güzel bir ayrıçtı bu!

El yapımı olduğu belli olan lacivert kare bir kağıt parçasının üstünde minnacık gezegenler diziliyordu. Gümüş renkte parıl parıl parlayan yıldızlarla kağıdın dört köşesinden kayan göktaşları vardı. İşte oğlanın uzaya çıkıp karşılaşmayı düşlediği manzara tam olarak buydu! Renk cümbüşü ve bilinmezliğin verdiği zevk oğlanı heyecanlandırdı. Derse olan ilgisi tamamen kesildi ve sonsuz hayaller çukuruna daldı.

Aniden bastıran dolu, şemsiyeleri bile delip geçecek şiddeteydi. Korna sesleri daha da artmıştı ve kalabalık caddede göz gözü görmüyordu. Genç kadın pardösüsüne sarılıp seri adımlarla apartmanına ilerlemeye devam etti. Şimdiden kafasında canlanan sıcak ve huzurlu evi fazlasıyla cazip gelmişti. Elinde buharı tüten çayı, Londra manzarası, yavaş tempolu romantik bir şarkı... Tüm bu keşmekeşin arasında bir anda çarpmanın darbesiyle yere düştü! Kolunun altında sımsıkı tuttuğu çantası da ulu orta açılmış, tüm belgeler etrafa savrulmuştu. Telaşla doğrulup karşıdaki yabancıya baktı. Önündeki genç adam bir yerden tanıdık gelmişti ancak bir türlü çıkaramıyordu. Önemsemeden eşyalarını toplamaya girişti.

“İzin verin de yardım edeyim.”

Genç adam centilmence eğilip uçuşan kağıtları topladı. İşte tam o anda eline küçük bir karton parçası denk geldi. Tek bakışta bu kartonu tanıyan adam şaşkına döndü. Karşısındaki kadının simasını da hatırlayınca her şey zihninde netleşti. Küçük bir tebessüm ve derin bir merakla sordu.

“İnsanları mutlu etmeyi başardın mı?”

“Pardon?”

Buldukları durumla sorunun absürtlüğü birleşince kadın ne diyeceğini şaşırıldı.

"Diyorum ki insanları mutlu etmeyi başardın mı? Seni kitap ayrıcandan tanıdım. Gümüş renkli yıldızları ve lacivert bir denizin içinde yüzen gök taşlarını nerde görsem tanırım. Yağmur, değil mi?"

Gittikçe şaşkınlığı zirveye ulaşan Yağmur, belki de hayatında ilk defa afalladı. Her şeye, her zaman bir cevap bulan kız şimdi neler olduğunu anlamıyordu.

"Okulun ilk günüydü, sıra arkadaşaydık. Hani bukile bukile saçlarıyla Mars'a gitmek istediğini söyleyen bir deli vardı ya, işte o benim. Unutmuş olman imkansız."

Yapboz parçaları gibi oturan hatıralar sayesinde genç kadın simasını hatırladığı, fakat kim olduğunu çözemediği adamı sonunda tanıdı.

"Evet, seni hatırlıyorum! Uzaya gidebildin mi gerçekten?"

"Hey, önce ben sordum."

Kız biraz düşünüp öyle sorusunu yanıtladı.

"Hayır, mutlu edemedim. Ancak başlarda çok ümitliydim, müzikle uğraşmak istiyordum. Çaldığım şarkılar, yazdığım besteler başkalarının kulaklarını şenlendiren ve zevk versin diye umuyordum."

"Peki sonra ne oldu?"

"Gerçekten de bir müzisyen oldum. On yıldır caddenin sonundaki operada piyanistlik yapıyorum."

"Bu demek oluyor ki başarmışsın. Sanatınla insanlara mutluluk dağıtmışsın!"

"Hayır, maalesef o kadar kolay değil."

Oğlanın kafası karışmıştı. Mükemmel bir müzisyen olduğundan emin olduğu genç kadın, daha ne yapabilirdi ki? Bunun ötesi de mi vardı? Yağmur yurt dışına taşınıp edindiği deneyimlere bağlı olarak düşüncelerini açıkladı.

"İnsan öyle bir varlık ki uzun süreli mutlu kalmayı başaramıyor. En fazla birkaç dakika süren mutluluk hali, olabilecek en basit şeylerle dağılıyor. Piyano çalmaya başladığımdan beri de farkındayım. Bazıları notalarla uçup giden duyguları hissedebiliyor. Ama ansızın gelen bir mesaj tüm atmosferi bozuyor, bir hüznün dalgası her şeyi darma duman ediyor, hatta konser sırasında telefonla çekim yapıp bir saniye bile anı yaşamıyorlar..."

"Sınıfla hayalini paylaştığından beri bu anı bekliyordum. Taktığın at gözlüğünden etrafı net olarak göremiyorsun ama artık her şeyi idrak etmişsin."

Başkalarını memnun kılmayı değil önce kendini mutlu etmeyi düşünmelisin. Lise talebesi iken bile bunun farkındaydım, bu yüzden size o gün uzaya gitmek istediğimi söyledim. Ailem istemiyordu, arkadaşlarım inanmıyordu ve başkaları da desteklemiyordu.

Ama ben bunu onlar için yapmıyorum ki! Kendim için yapıyorum!"

Genç kadın günler sonra ilk defa saf sevinçten güldü.

"Sendeki özgüven ve cesaret keşke bende de olsa!"

"Çok kolay. Etrafı incelemeyi bırak. Konserdeyken seyircilerin herbirinin ne yaptığını incelemektense müziğine odaklan. Tuşların üzerinde dans eden parmakların dışında hiçbir şey kalmamasın..."

"Sıra benim sorumda."

"Hayır daha değil, ama şu anda beş yılını alacak bir eğitimdeyim. Yani beş yıl sonra bugün, kafanı yukarı kaldırıp bakarsan seni Mars'tan izlediğimi görebileceksin."

Yağmur bu sefer gerçekten de kahkaha attı.

"O kadar kesin yani? Beş yıl sonra bugün, ajandama not ediyorum. Hey, ben senin adını hala bilmiyorum."

"Açıkçası anonim olarak kalmayı tercih ederim. Böylesi daha havalı."

"O zaman ben sana artık Marslı diyeceğim. Aslına bakarsan buna benden çok senin ihtiyacın var."

Ayrıcını genç adamın avucunun içine yerleştirdi.

"Şnorkelimi takıp kitabın içine yani kelimeler dünyasına dalış yaparken her zaman bana yardımcı olmuştur. Bir nevi pusula görevi görür, senin de işine yarayacağına eminim. Umarım yine karşılaşırız Marslı."

"Umarım bir gün bana başka hayallerinden de bahsedersin Yağmur."

Kız, geçmişte kendinden çok dinlediği kişileri birer birer kafasından sildi. Üzerinden tonlarca yük almışlar gibi hissediyordu. Derin bir nefes verdi, sonunda gerçekten mutlu oldu...

Oğlan, geleceğin ileriden parlayan bir yıldız gibi ona baktığını hissediyordu. Ayrıcını, parmak boğumları bembeyaz kesilene kadar sımsıkı tuttu ve gülümsedi...

Saint-Joseph Fransız Lisesi Binasında Bir Öğretmen Okulunun İzleri

 Gökhan BÜYÜKENGİZ

1684 yılında Jean-Baptiste de la Salle (1651-1719) tarafından Fransa'nın Reims kentinde kurulan "Institut des Frères des Ecoles Chrétiennes"e bağlı olarak, Osmanlı resmî makamlarından da gerekli izinlerin alınmasını müteakip 1857 yılında Beyoğlu İmam Sokak'ta "Pensionnat Saint-Joseph" adıyla bir eğitim kurumu açılmıştır. Bu eğitim kurumu, okulumuzun temellerinin atılmasına zemin hazırlamıştır.

Ancak bu okulun Haziran 1870'teki Beyoğlu yangınında ciddi ölçüde zarar görmesi üzerine Anadolu yakasına geçiş yapılarak 2 Kasım 1870 günü derslere başlanmıştır. Verdiği nitelikli eğitimle kısa sürede dikkatleri çeken Saint-Joseph Fransız Lisesi, bu sayede sadece Osmanlı topraklarındaki gayrimüslim tebaanın ve levantenlerin çocuklarını gönderdikleri bir okul olmakla kalmayıp, Müslümanların da teveccühüne mazhar olmuştur. Öyleki 1912 yılına gelindiğinde okulun müdavimi olan 693 öğrenciden 269'u Müslümandı. Diğer taraftan kolejin 1903 tarihinde açtığı "Ticaret Enstitüsü" de başarısıyla adından o kadar söz ettirmiştir ki, Osmanlı Maarif Nezareti, 1910'da açtığı "Yüksek Ticaret Mektebi"nin programını ve teşkilat şemasını bu enstitüyü örnek olarak hazırlamıştır.

Diğer taraftan, temelleri XVI. yy'da Kanuni Sultan Süleyman ve I. François tarafından atılan Türk-Fransız ilişkileri, değişen siyasi ve ekonomik konjonktüre göre dalgalı bir seyir izlemiştir.

I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti ile Fransa'nın karşıt ittifak grupları içinde yer alması diplomatik ilişkilerin kesilmesine yol açmıştır. 29 Ekim 1914'ten 21 Nisan 1917'ye kadar, Fransa'nın Osmanlı İmparatorluğu'ndaki menfaatleri Birleşik Devletler diplomatik temsilcilikleri ve konsolosluklarına teslim edilmiştir. Daha sonra Fransa vatandaşlarını ve mallarını koruma işi Hollandalılara verilmiştir.

İşte bu sırada Osmanlı yönetimi tarafından okul binasına el konulmuş; binanın bir bölümü 25 Eylül 1914'ten Şubat 1919'a kadar "Dârü'lmuallimîn-i liye" (Erkek Yüksek Öğretmen Okulu-Tatbikat Mektebi) olarak kullanılmıştır. Bu yazımda paylaştığım ve koleksiyonumda yer alan iki kartpostal ile bir gravür bu dönemin ruhunu yansıtmaya bakımdan ilginçtir.

Aşağıda görülen ve okulumuzla ilgili meşhur olan gravürün orijinali ile oynanarak gönderde çekili bulunan Fransız bayrağı yerine Türk bayrağı çizilmiş ve gravürün altındaki açıklama kısmına eski harfli Türkçe ile, "**Şimdiki Dârü'lmuallimîn-i Âliye-Kadıköy'de, Moda'da**" ibaresi yazılmıştır.

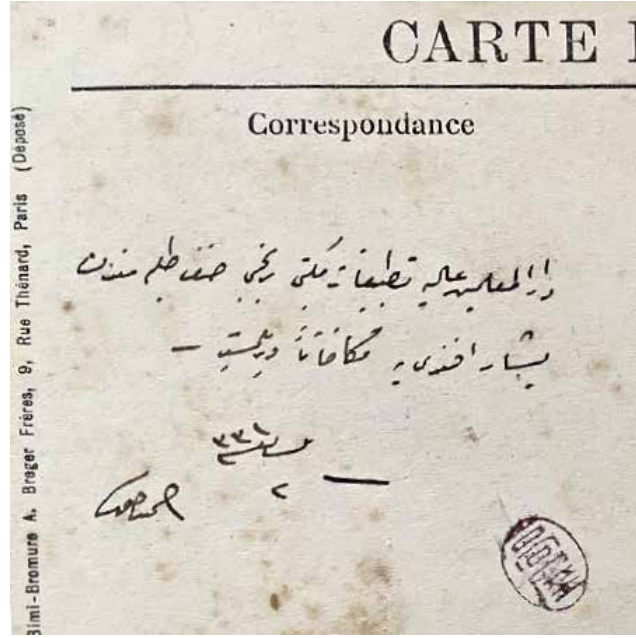

Ayrıca, Erkek Öğretmen Okulu yöneticilerinin ve öğretmenlerinin, Frerler tarafından bastırılmış olan Saint-Joseph Koleji ile ilgili kartpostalları da derslerinde başarılı olan mektep öğrencilerine -tıpkı okulumuzda öğrencileri takdir ve teşvik etmek için eski dönemlerde verilen Mention Très Bien mantığıyla- mükafat olarak vermiş olduklarını bu iki kartpostal kanıtlamakta olup, bir üçüncüsü ise Tarih Bölüm Başkanımız Metin Ergin'in koleksiyonunda bulunmaktadır.

İlk kartpostalın ön yüzü

Kartpostalın arkasındaki yazı: Darü'lmuallimîn-i Âliye Tatbikat Mektebi birinci sınıf talebesinden Yaşar efendiye mükâfaten verilmiştir. 2 Nisan 1331(miladi 1915)-öğretmenin imzası

Ticaret Enstitüsü'nün kuzey cephesini gösteren kartpostal

Legal Tech

 Nur ARSLAN

Hukuk, belirli bir kural topluluğunun sosyal veya hükümsel organizasyonlar tarafından uygulanmasına verilen isimdir. Daha önce bir bilim ve bir sanat olarak da tanımlanmıştır. Hükümetler tarafından uygulanan yasalar bir veya birden fazla yasama organı tarafından belirlenebilir ve uygulanabilir. Bu yasaların genel oluşumu statute'ları, yani anayasa gibi yasa toplanmalarını oluşturur. Bu yasalar, bazen bu statute'lara, bazen de yargıçların daha önce verdiği kararlara dayanarak yapılır. Hukuk dinamik ve lokal bir yapıya sahiptir: yeni konular üzerine mahkemede verilen kararlar yazılı kanunlar haline gelerek hukukun zamana uyum sağlamasına yardımcı olur. Hukuk, ülkeden ülkeye değişen bir yapıdadır. Kanunlar farklılıklarının yanında, alınan kararların ağırlığı da çokça değişir. Bundan dolayı, hukuk değişken ve lokal bir yapıya sahiptir. (Cheng, B. (1953). *General principles of law* (pp. 105-60))

Hukukun genel amacı, taraflar arasında yaşanan farklı alanlardaki sorunları çözmektir. Hukukun ilk örneklerini Hammurabi yasalarında görmekteyiz. 'Kısasa kısas' anlayışını benimseyen bu yasalar, daha sonra Antik Yunan için örnek oluşturmuştur, böylelikle hukuk gelişimini sürdürmüştür. Antik Yunan'da 3 tür hukuk vardır: tanrısal hukuk (thémis), insan hukuku (nomos), ve özel (díkē). (Chroust, A. H. (1958). *Greek Law and Legal Theory*.* J. Walter Jones: *The Law and Legal Theory of the Greeks: An Introduction*.(Oxford: Clarendon Press, 1956. Pp. x, 327. 42s.). *The Review of Politics*, 20(4), 675-680.) Antik Roma'da Antik Yunan'a benzer bir hukuk anlayışı benimsenmiştir, fakat yargılamalar seçkin bir yargıç topluluğuna sahiptir ve daha sofistike bir şekilde yürütülmektedir. Roma hukukunda genel trend, hukukun sağlanmasına ilişkin değil, devlet tarafından konulan yasaların takip edilmesi ve takip etmeyenlerin toplumun göreceği şekilde cezalandırılmasıdır. (Maine, H. S., & Scala, D. J. (2017). *Ancient law*. Routledge.) Theodosius II. ve Justinian I. dönemlerinde büyük değişimler geçirmiştir. Hukuktaki bu gelişmeler jus commune'a, yani genel hukuka yol vermiştir. Ticaret geliştikçe, tacirleri kapsayan bir Ticaret Hukuku tüm Avrupa tarafından kabul edilmiştir. Milliyetçilik akımı 18. ve 19. yüzyıllarda büyürken, en rahabet gören akımlar Alman ve Napolyonik hukuk olmuştur.

0.1 HUKUKİ SİSTEMLER

Genel olarak, hukuki sistemler genel hukuk (örf ve adet hukuku) ve sivil yasa olarak ikiye ayrılabilir. Günümüzde, bu iki farklı hukuk türü arasındaki farklılıklar azalmaktadır: her iki tür yasa, diğer tür yasadaki sistemleri uygulayabilmektedir. Üçüncü bir tür yasa, bazı ülkelerde kabul gören dini yasadır. Dini yasalar, kanunlarını dini metinlerden alır ve dinin istediği yollarla yaşamayı amacı olarak belirler.

0.1.1 SİVİL YASA

Sivil yasa, toplumdaki topluma özelleştirilmiş ve hükümet tarafından kabul görmüş bir kanunlar topluluğuna dayanır. Hammurabi'nin yasaları sivil yasaya bir örnek olarak gösterilebilir. Antik Roma'da profesyonel bir hukuki sistem yoktu ve her şey prosedürlere dayanırdı. Bunun yerine iudex adlı bir sulh hakimi topluluğu bulunmaktaydı. Herhangi bir sistem olmadığından dolayı her şey sadece özel bir davaya bağlıydı ve o davada verilen kararlar başka bir davaya uygulanmazdı. Bu sistemi Justinian I değiştirerek Antik Roma'da verilen kararları topladı ve Corpus Juris Civilis'i oluşturdu ve Hukuku'nun temel bilgi kaynağını yarattı. Daha sonra bu yasalar bütünü 11. yüzyıla kadar Avrupa'nın büyük bir çoğunluğunda kullanıldı. (Stein, P. G. (1991). *Roman law, common law, and civil law*. *Tul. L. Rev.*, 66, 1591.)

0.1.2 GENEL YASA

Genel yasaya sahip olan hukuki sistemlerde, mahkemeler tarafından alınan kararlar açık bir biçimde 'hukuk' olarak adlandırılır ve hükümet tarafından belirlenen kanunlar topluluğuyla aynı önemi taşır. Bu sistemlerde stare decisis önem taşır: yüksek mahkemeler tarafından alınan kararlar daha alçak mahkemeleri sorumlu tutar, bunun sayesinde de benzer davaların benzer sonuçları olması sağlanır. Sivil Yasa'dan ayrı olarak, genel yasa daha detaylıdır, bundan dolayı alınan kararlar bir prosedür üzerinden gidildiği için daha hızlıdır. Genel Yasa'nın çıkış noktası İngiltere'dir. (Dainow, J. (1966). *The civil law and the common law: some points of comparison*. *Am. J. Comp. L.*, 15, 419.)

0.2 GELENEKSEL HUKUK VE LEGALTECH ARASINDAKİ FARK

Hukukun köklü yapısı ve genel kuralları, onu günümüzde yaşadığımız çağa kadar değişmez ve sağlam bir güç yapmıştır. Entellektüel ve insana bağlı bir konu olduğundan, endüstriyel veya materyal herhangi bir konu kadar değişime uğramamıştır. Hukukun bu sarsılmaz yapısı, onu halkın küçük bir kısmına erişilebilir yapmıştır, çünkü hukuki işlemler yalnızca belirli bir çevreyi ilgilendirir, ayrıca çok lokaldir. Karışık yapısı, prosedürlerin çokluğu ve genel opaklığı normal halkla hukuku uzaklaştırmıştır. Tarihin başından bu yana belirli bir kısmın icra ettiği hukuk, son dönemlerde LegalTech ile kamusallaştırılmaya ve halka indirgenmeye çalışılmaktadır.

LegalTech, hukuku insanla birleştirir: basitleştirilmiş prosedürler ve dijital altyapısıyla hukuku erişilebilir kılar, ayrıca hukuki işlemlerin süresini de kısaltır, ya da süreç hakkında daha fazla bilgi almayı sağlar. Bu yeni başlayan transparanlık, yeni gelişen teknoloji dünyasının da insanlara sağladığı avantajlardan birisidir. Uzun zamandır bir değişime uğramayan hukuk sektörü, teknolojik gelişmelerle sonunda ihtiyacı olduğu devrimi yaşamaktadır. LegalTech, bu sektörde çalışan insanlara yardımcı olur: süreçleri kolaylaştırır ve kısaltır. Alınan kararların veya ihtiyacı olunan yasaların bulunmasını kolaylaştırır. Böylelikle daha erişilebilir ve daha transparan bir yapıya doğru evrilir.

1. LEGAL TECH TANIMI

Legal Tech, ya da Legal Teknoloji, teknolojinin softwareler aracılığıyla hukuka kazandırılması ve hukuki sistemleri desteklemesine verilen isimdir. Günümüzdeki Legal Tech firmaları genellikle start-uplardır. Amacı, muhafazakar hukuk anlayışını bozarak hukuku genişletmek ve kamu erişimine daha açık hale getirmektir. (Szostek, D., & Załucki, M. (2021). Legal tech. Czyli jak bezpiecznie korzystać z narzędzi informatycznych w organizacji, w tym w kancelarii oraz dziale prawnym, Warsaw.) Günümüzde 'Due Diligence' ismi verilen ve genellikle birleşmelerin ve acquisition (devir alma) işlemlerini kolaylaştırmak için kullanılmaktadır. ML (Machine Learning) sistemi üzerine kuruludur ve asıl amacı hukuki sistemi öğrenen makineler üretmektir. Fakat, bu tür yapay zekaları üretmek, hukuk çok lokal bir alan olduğundan zordur. Ülkeye ve alana göre çalışılması gerekir. Asıl amacı, insanları hukuki sürece katmak ve bazı davalarda avukat gereksinimini ortadan kaldırmaktır. Yani, hukuku kamusalılaştırmayı amaçlar. (Praduroux, S., de Paiva, V., & di Caro, L. (2016, December). Legal tech start-ups: State of the art and trends. In Proceedings of the Workshop on Mining and Reasoning with Legal texts collocated at the 29th International Conference on Legal Knowledge and Information Systems.)

2. LEGAL TECH'İN TARİHÇESİ

Legal Tech ile ilgili uğraşlar, küçük ölçeklerle 1970'te akademik denemelerle başladı. ICAIL (The International Conference of Artificial Intelligence and Law), bu denemeleri 1987'de hızlandırmaya başladı. İlk ticari legal AI sistemi Oxford Üniversitesi tarafından bulunan bir teknik uzmanlık sistemiydi ve kullanıcının adına bir dava olup olmadığını gösteriyordu. 2000'lerin başında, bir davada gerekli olabilecek belgelerin hangileri olduğunu söyleyen sistemler yazılmaya başlandı. Bu denemelerin en büyüğü, Stanford Üniversitesi'nin geliştirdiği CodeX projesiydi. (Vogl, R. (2016). The Coming of Age of Legal Technology.) 2009'da sadece 15 Legal Tech firması yer alırken, 2015 yılında 700 kadar, 2020'de ise 1500 kadar firmanın olduğu görülüyor. Sektör, 2018 yılında 1 milyar dolara ulaşarak yatırım rekoru kırmıştır.

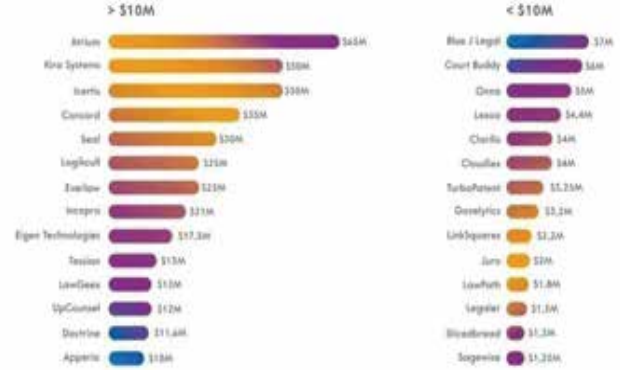
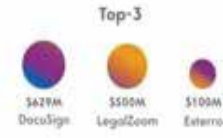
Top 10 Funding Rounds in Legal Tech Companies, Q3 2019

Company	Country of Headquarters	Description	Funding (USD)
Glo (Series D)	Canada	Legal practice management	\$250,000,000
Ioeris (Series E)	U.S.	Contract automation and management	115,000,000
Legisist (Venture)	U.S.	Litigation finance	100,000,000
ContractPodAi (Series B)	U.K.	Contract lifecycle management	55,000,000
Ironclad (Series C)	U.S.	Contract automation and management	50,000,000
Validity Finance (Private Equity)	U.S.	Litigation finance	50,000,000
Notarize (Series B)	U.S.	eNotary app	35,000,000
Smart Protection (Series A)	Spain	IP infringement detector platform	5,880,000
DataDral (Series A)	U.S.	Privacy compliance platform	5,000,000
DoNotPay (Seed)	U.K.	Parking ticket appeals and small claims filings	4,000,000

Source: Crunchbase

Bloomberg La

McEvoy M., (2019), ANALYSIS: 2019 Legal Tech Investmentstop \$1B After Strong Q3, BloombergLaw, <https://news.bloomberglaw.com/bloomberglaw-analysis/analysis-2019-legal-tech-investments-top-1b-after-strong-q3>

(Dolm N. (2019), 713% Growth: Legal Tech Set an Investment Record In 2018, Forbes, <https://www.forbes.com/sites/valentinpivovarov/2019/01/15/legaltechinvestment2018/?sh=17c5e8487c2b>)

Q3 2019 Legal Tech Funding Volume by Country

By location of company headquarters

McEvoy M., (2019), ANALYSIS: 2019 Legal Tech Investmentstop \$1B After Strong Q3, BloombergLaw, <https://news.bloomberglaw.com/bloomberglaw-analysis/analysis-2019-legal-tech-investments-top-1b-after-strong-q3>

3. LEGAL TECH'İN GETİRDİĞİ YENİLİKLER

3.1. Yönetim Yazılımları

Legal Tech, bünyesinde fazlaca insan bulunduran ve aynı anda bir çok doğşanın halledildiği firmalara yönetim yazılım olanakları getirir. Böylelikle, bu sistemlerin entegrasyonu her tür depolama sistemi, ofis görev araçları, doğrudan faturalama ve muhasebe sisteminin yönetimi kolaylaştırır.

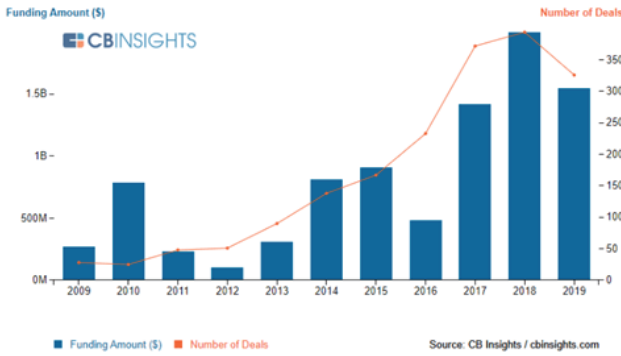
3.3 Veri Güvenliği

Teknoloji sistemlerinin bu süreçlere dahil edilmesiyle, veri güvenliğini sağlayan sistemler de buna uygunluk göstererek büyüyecektir. Böylelikle, belgelerin kaybolması ya da zarar görmesi sounu ortadan kalkar, ve danışanın güvenliği sağlanmış olur.

4. LEGAL TECH'E NEDEN İHTİYAÇ VAR?

4.1. Kazançlı Bir Sektör Olması

Legal Tech, avukatların işlerinin kolaylaştırılmasını ve beraberinde hızlandırılmasını sağlar. Böylelikle, aynı zamanda yapılan işler kısalmır. Daha güvenli ve daha kesin çözümler getirdiği dolayısıyla, iş başına verilen ücret de artar. Legal Tech hukuk sektöründe popülerleşmeye başladıkça, bu skillset'e sahip olan insanlara olan arz talebi de artacaktır.

American Bar Association, 2020

World Justice Project tarafından yapılan bir araştırmaya göre ABD'de her 100 kişiden 38'i yasal bir sorun için profesyonel hukuki tavsiyeye erişebiliyor. Legal Tech'in herkes tarafından erişilebilir olması ve çevrimiçi bir platforma kurulduğundan dolayı maliyetinin daha düşük olması, onu daha erişilebilir kılıyor. Ayrıca, bir alanda bazen birinin ihtiyacı olan yasal bi konuyla ilgilenen bir avukat bulunamayabiliyor. Bu çevrimiçi ağ, avukatları ve danışanları daha kolay birbirlerine bağlayarak insanların sahip olduğu sorunlara daha iyi çözümler bulabilmesini sağlıyor. Hümanist açıdan da, hukuk alanındaki sınıf farkı çokça kapatılmış oluyor.

4.3 Müşteri Talepleri

Teknoloji dünyasının da genişlemesiyle, danışanlar artık daha şeffaf bir süreç istemekteler. Son yıllarda da hukuk sektörü daha danışan odaklı bir yapıya evriliyor.

Legal Tech, danışanın kendi sürecini kısmen kendi yürüttüğü ve kendi takip ettiği bir yapı olduğundan dolayı, bu ihtiyaçları rahatlıkla karşılıyor. Ayrıca, avukatların hatalarının çoğu da bu şeffaf yapı sayesinde elimine edilebiliyor ve daha önceden fark edilebiliyor.

4.4 Hukuki Girişimlerin Yaygınlaşması

Hukuki girişimler yaygınlaştıkça, bu alandaki rekabet artıyor. 2010lardan itibaren Legal Tech sektörüne yapılan yatırımlar, firmanın değer kazanmasını sağlıyor. Hukuk dünyası, uzun zamandan beri yalnızca hukuk firmalarından ve yalnızca onların sürdürebildiği süreçlerden ibaretti; girişimciliğe ve yeniliğe açık bir ortam değildi. Fakat, Legal Tech'in çıkışıyla beraber, uzun zamandan sonra ilk kez büyülebileceği ve gelişebileceği yeni bir alan yaratılmış oldu. Bu sayede, yalnızca on yılda bir milyon dolara yakın yatırım alarak bunu yapabilen az sayıda sektörden bir tanesi oldu. Gittiğimiz teknoloji çağında, artık muhafazakar hukuğun talepleri karşılamayacağı bilindiğinden dolayı, Legal Tech sektörü hızlıca popülerleşiyor.

5. LEGAL TECH FİRMALARI NASIL ÇALIŞIR?

5.1 Model 1: İnsanlar Üzerinden

Bu yaklaşım modelinde, danışanlar çevrimiçi olarak dünyanın herhangi bir yerindeki bir avukattan yardım alabilir. Bunun amacı, iş gücü harcamalarını kırmaktır. Danışanlar belgeleri ve yardıma ihtiyacı olan hususları çevrimiçi bir portaldan belirtir, Legal Tech firması ise bu soruna çözüm sağlayabilecek herhangi birini bu danışana eşleştirir. Bu yaklaşım, hem maliyetleri kısar, hem süreci hızlandırır. Ayrıca daha önce de bahsedildiği üzere, hukuki süreçleri daha ulaşılabilir hale getirir.

5.2 Model 2: Süreçler Üzerinden

Geleneksel hukuk firmalarında, bir avukat bir davayı aldığıında o davanın tüm sürecinin sorumluluğu o avukattadır. O davayla alakalı tüm belgeleri o belirler ve tek insan olarak çalışır. Bu yaklaşım, çok yorucu olmasının yanı sıra, hataya da çok yer bırakır, çünkü tüm süreç bir insan elinden geçtiği için, ikinci bir gözün bu hataları düzeltme şansı olmaz. Fakat süreçler üzerinden harekete geçen Legal Tech firmaları, bir davanın sürecini birçok avukat arasında böler. O sürecin belirli bir kısmında uzmanlaşmış bir avukat işini bitirdiğinde, bu iş birçok insan tarafından yeniden işlendiği için hatalar kolayca fark edilebilir. Bir avukat üzerine daha az yük biner ve zamandan tasarruf edilir.

5.3 Model 3: Teknoloji Üzerinden

Geleneksel hukuk süreçlerinde, hukuk çok seküler bir yapıda olduğundan, bir danışan merak ettiği her şeyi avukatına sormak durumdadır çünkü başka kaynaklardan kendi edinebildiği bilgiler güvenilir olmayabilir. Bu da zaman kaybına ve ekstra iş yüküne yol açar. Fakat Legal Tech sürecinde, tüm bilgiler açık olduğundan ve hem avukatın hem de danışanın ulaşabildiği bir altyapıda bulunduğundan, iş gücü azalmış olur. Danışan kolayca bilgi alır ve edindiği bilgilerin doğruluğundan emin olur.

6. LEGAL TECH MARKET BÖLÜTLERİ

6.1 Business To Consumer (B2C)

Bu segment, Legal Tech firmalarının direkt olarak danışana yönelik hizmetlerini içerir. Hukuk firmaları ve özel bireyler arasındaki alışverişi ifade eder.

6.2 Business To Business (B2B)

Bu segment, Legal Tech firmalarının direkt olarak başka firmalara verdiği hizmetleri içerir. Hukuk firmaları ve ticari şirketler arasındaki alışverişi ifade eder. Bu alışveriş, ticari şirketlerin yasal işlemlerini halletme, ya da Legal Tech firmasının kullandığı altyapıyı şirkete sağlamak olabilir.

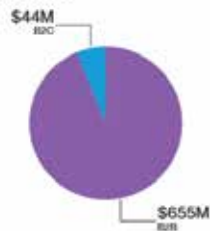
6.3 Business to Government (B2G)

Buna, mahkemede kullanılan teknolojik altyapılar örnek verilebilir. Hükümetin kendi içinde idare ettiği yasal işlemleri hızlandırmak ve kolaylaştırmak adına yapılır.

6.4 Business to Lawyer (B2L)

Bu, en büyük segmenttir. Özel hukuki kuruluşların yine özel hukuki kuruluşlarla yaptıkları alışverişleri kapsar. Farklı firmaları ya da özel avukatları içerebilir.

Legal Tech Funding Volume by Customer Type, Q3 2019
Deals for which funding amounts were disclosed

Source: Crunchbase

Bloomberg Law

(McEvoy M., (2019), ANALYSIS: 2019 Legal Tech Investmentstop \$1B After Strong Q3,BloombergLaw,https://news.bloomberglaw.com/bloomberglaw-analysis/analysis-2019-legal-tech-investments-top-1b-after-strong-q3)

Kaynaklar

Ambrogi, B., & lawyer, B. A. B. is a. (2022, January 2). The decade in Legal Tech: The 10 most significant developments. LawSites. Retrieved December 20, 2022, from <https://www.lawnext.com/2020/01/the-decade-in-legal-tech-the-10-most-significant-developments.html>
Ambrogi, B., & lawyer, B. A. B. is a. (2022, January 2). The decade in Legal Tech: The 10 most significant developments. LawSites. Retrieved December 20, 2022, from <https://www.lawnext.com/2020/01/the-decade-in-legal-tech-the-10-most-significant-developments.html>
Cheng, B. (1953). General principles of law (pp. 105-60)

Chroust, A. H. (1958). Greek Law and Legal Theory-* J. Walter Jones: The Law and Legal Theory of the Greeks: An Introduction.(Oxford: Clarendon Press, 1956. Pp. x, 327. 42s.). The Review of Politics, 20(4), 675-680.)
Davarcı, A. S. (2021, June 22). LegalTech Ekosistemine Kısa Bir Bakış • Başlangıç noktası. Başlangıç Noktası. Retrieved December 20, 2022, from <https://baslangicnoktasi.org/legaltech-ekosistemine-kisa-bir-bakis/>
Dolm N. (2019), 713% Growth: Legal Tech Set an Investment Record In 2018, Forbes, <https://www.forbes.com/sites/valentinpivovarov/2019/01/15/legaltechinvestment2018/?sh=17c5e8487c2b>

Harvard X, CS50's Computer Science For Lawyers, Lecture 3

Harvard X, CS50's Computer Science For Lawyers, Lecture 8

Stein, P. G. (1991). Roman law, common law, and civil law. Tul. L. Rev., 66, 1591.)

Dainow, J. (1966). The civil law and the common law: some points of comparison. Am. J. Comp. L., 15, 419.

Szostek, D., & Załucki, M. (2021). Legal tech. Czyli jak bezpiecznie korzystać z narzędzi informatycznych w organizacji, w tym w kancelarii oraz dziale prawnym, Warsaw.

Praduroux, S., de Paiva, V., & di Caro, L. (2016, December). Legal tech start-ups: State of the art and trends. In Proceedings of the Workshop on Mining and Reasoning with Legal texts collocated at the 29th International Conference on Legal Knowledge and Information Systems.

Maine, H. S., & Scala, D. J. (2017). Ancient law. Routledge.)

(McEvoy M., (2019), ANALYSIS: 2019 Legal Tech Investmentstop \$1B After Strong Q3,BloombergLaw,https://news.bloomberglaw.com/bloomberglaw-analysis/analysis-2019-legal-tech-investments-top-1b-after-strong-q3)

Aşk ve Gurur Kitap İncelemesi

Orgueil et préjugés : critique du roman

 İpek Tara KARTAL

"Aşk ve Gurur" veya orijinal çevirisiyle "Gurur ve Önyargı", Jane Austen'in 1796-1797 yılları arasında İngiltere'de yazmış olduğu, en önemli eserlerinden biri kabul edilen romanıdır. Yazılışından kabaca 15 sene sonra, 1813 yılında yayımlanmıştır. Dünya klasikleri arasında yer alan roman, yazılış tarihinin 200 yıl sonrasında bile aynı çarpıcı özellikleriyle insanı büyüleyen bir eser haline gelmiştir. Can Sanat Yayınları tarafından Türkçe yayımlanmış ve Türkiye'de okurlara sunulmuştur. Eserin farklı basımlarında sayfa sayısı değişse de romanın Türkçeye çevrilmiş hali 450 sayfa civarındadır.

Roman, özünde, 19. yüzyılda taşra halkından gelen bir ailenin kızı Elizabeth Bennet ile varlıklı ve soylu, İngiltere'nin en önde gelen ailelerinden olan Fitzwilliam Darcy arasında geçen çatışmayı anlatır. Hikayenin içerisinde gerçekleşen birçok farklı olay olsa da hepsinin altında yatan ana tema bu çatışmadır. Bayan Bennet bu kitapta "önyargı"yı, Bay Darcy ise "gurur"u temsil etmektedir. Kitabın gerçek çevirisi "Gurur ve Önyargı" olmasına rağmen Türkçede "Aşk ve Gurur" adıyla anılır. Başlık doğru çevrildiğinde karakterlerin kitapta en çok önem taşıyan iki özelliğini belirtir.

"Orgueil et fierté" est le roman de Jane Austen écrit entre 1796 et 1797 en Angleterre, qui est considéré comme l'une de ses œuvres les plus importantes. Il a été publié en 1813, environ 15 ans après sa rédaction. Le roman, qui compte parmi les classiques du monde, est devenu une œuvre qui fascine les gens par ses caractéristiques frappantes même 200 ans après son écriture. Il a été publié en turc par la maison d'édition Can Sanat et présenté aux lecteurs en Turquie. Bien que le nombre de pages varie selon les différentes éditions de l'ouvrage, la version traduite du roman en turc compte environ 450 pages.

Essentiellement, le roman raconte le conflit entre Elizabeth Bennet, la fille d'une famille de campagne au XIXe siècle, et Fitzwilliam Darcy, l'une des familles riches et nobles d'Angleterre. Bien qu'il y ait de nombreux événements différents qui se déroulent dans l'histoire, le thème principal sous-jacent à chacun d'eux est ce conflit. Mme Bennet représente le "préjugé" dans ce livre, et M. Darcy représente la "fierté". Le titre résume les caractéristiques des deux plus importants personnages. Elizabeth Bennet est le personnage principal de ce livre.

Elizabeth Bennet bu kitabın baş karakteridir. Kendisi yaşadığı döneme göre farklı, serbest davranışlar sergileyen zeki, sivri dilli bir genç kızdır. Fazlasıyla içten ve sevilesi bir karakter olduğu için hikayeyi onun ağzından dinlemek çok keyiflidir. Roman boyunca Elizabeth Bennet'in psikolojisi, düşünceleri, betimlemeleri ve ruh hali oldukça ön plandadır, ve bunlar kitabın en ilgi çeken yönleridir. Karakterlerin kişiliklerini ve seçimlerini anlayabilmek, okurken onları benimseyebilmek bu kitabı büyüleyici bir eser yapar. Özellikle Bay Darcy ve Bayan Bennet'in romanın sonunda sahip olduğu ilişkinin, aslında en başından beri ne kadar da doğru ve apaçık ortada olduğunu, bu detaylı betimlemeler ve psikolojik çözümler sayesinde anlarız.

Romanın olay örgüsünden bahsedecek olursak, hikaye 18. yüzyıl İngilteresi'nde, Bennet ailesinin evinde başlar. Elizabeth ve dört kız kardeşi, Jane, Kitty, Mary ve Lydia'nın annesi, Bayan Bennet, heyecan içinde kocası Bay Bennet'a bir müjde vermeye gider. Uzun süredir kiralananmış Netherfield Park Konağı, sonunda, kuzeyden gelen çok varlıklı bekar bir genç adam olan Bay Bingley tarafından kiralanmıştır. Genç adamın varlığı ve statüsünden etkilenen Bayan Bennet, kızlarından birini bu adamla evlendirmeyi aklına koymuştur. Bu sebeple de kocasını yeni evlerinde Bay Bingley'i ziyarete gitmeye ikna etmeye çalışır. Önce pek yüz vermeyen Bay Bennet, sonrasında Bay Bingley'i ziyarete gider. Ancak ailenin geri kalanı, Bay Bingley ile şehirde zengin bir ailenin verdiği baloya gidene dek tanışamaz. Bu balo, hikayemiz için oldukça büyük bir önem taşır. Hikayenin iki başkarakteri, Bay Darcy ve Elizabeth, ilk kez burada tanışır.

Balo, Bennetlerin Bay Bingley ve Bay Darcy hakkındaki ilk yargılarını verdikleri yerdir. Bay Bingley; sempatik, çekici ve centilmen tutumuyla tüm ailenin, hatta balodaki herkesin onayını almıştır. Ancak beraber geldiği arkadaşı Bay Darcy için aynı söyleyemez. Bir İngiliz centilmeni olmasının yanı sıra aşçılayıcı, kibirli ve kendini beğenmiş bir tutum sergiler. Fazlasıyla katı ve soğuk davranışları tüm kasaba halkını huzursuz eder ve hepsi genel bir yargıya vararak onun gururlu ve burnu havada biri olduğuna inanırlar. Bu fikre katılanlardan biri de Elizabeth Bennet'dir. Bay Darcy'i oldukça katlanılmaz bulmuştur ve cana yakın Bay Bingley'in neden böyle bir adamla arkadaş olduğunu anlamamıştır. Aynı zamanda, Bay Bingley ve Elizabeth'in büyük kız kardeşi Jane'in arasında bir evlilik olasılığı söz konusu olunca Bay Darcy ile ister istemez muhatap olacağını anlamış, aralarına olabildiğince mesafe koymaya çalışmıştır.

C'est une jeune fille intelligente et à la langue acérée qui présente des comportements différents et libres par rapport à la période dans laquelle elle a vécu. C'est très agréable d'écouter l'histoire de sa bouche car c'est un personnage très sincère et adorable. Tout au long du roman, la psychologie, les pensées, les descriptions et l'humeur d'Elizabeth Bennet sont assez importantes, et ce sont les aspects les plus intéressants du livre. Pouvoir comprendre les personnalités et les choix des personnages et pouvoir les cerner tout en lisant fait de ce livre une pièce fascinante.

Si nous parlons de l'intrigue du roman, l'histoire commence en Angleterre au XVIIIe siècle, dans la maison de la famille Bennet. Elizabeth, accompagnée de ses quatre sœurs, Jane, Kitty, Mary et la mère de Lydia, Miss Bennet, va avec enthousiasme annoncer à son mari, M. Bennet, de bonnes nouvelles. Le manoir de Netherfield Park, non loué depuis longtemps, a finalement été loué par M. Bingley, un jeune homme célibataire très riche du nord. Impressionnée par la présence et le statut du jeune homme, Mme Bennet se décida à marier une de ses filles à cet homme. Pour cette raison, elle essaie de persuader son mari de rendre visite à M. Bingley dans leur nouvelle maison. Au début, M. Bennet, qui ne montre pas beaucoup de visage, va ensuite rendre visite à M. Bingley. Mais le reste de la famille ne rencontre pas M. Bingley avant d'aller à un bal familial riche en ville. Ce bal est très important pour notre histoire. C'est ici que les deux protagonistes de l'histoire, M. Darcy et Elizabeth, se rencontrent pour la première fois.

Le bal est l'endroit où les Bennet portent leurs premiers jugements sur M. Bingley et M. Darcy. M. Bingley ; avec son attitude sympathique, attirante et courtoise, il reçoit l'approbation de toute la famille et même de tout le monde au bal. Cependant, on ne peut pas en dire autant de son ami, M. Darcy, avec qui il est allé. En plus d'être un gentleman anglais, il affiche une attitude méprisante, arrogante et suffisante. Son comportement extrêmement rigide et froid rend mal à l'aise tous les habitants de la ville, et ils en viennent tous à la conclusion générale qu'il est fier et snob. L'une de celles qui sont d'accord avec cette idée est Elizabeth Bennet. Il trouvait M. Darcy tout à fait intolérable et ne comprenait pas pourquoi le sympathique M. Bingley était ami avec un tel homme. En même temps, M. Bingley et Elizabeth Lorsque la possibilité d'un mariage entre sa sœur aînée Jane a été remise en question, elle s'est rendu compte qu'elle traiterait inévitablement avec M. Darcy et a essayé de garder le plus de distance possible entre eux.

Elizabeth, planladığının aksine, Bay Darcy'den ne kadar kaçınırsa kaçınırsın yine de bir şekilde onunla karşılaşır. İster Jane'i ziyaretinde, ister akrabalarıyla Londra'ya gittiğinde hep Darcy ile baş başa kalır. Lakin, zamanla Elizabeth, Bay Darcy'i gördükçe, onunla tanıştığında oluşturduğu önyargıları yıkılmaya başlar. Bay Darcy'nin bazı davranışları onu oldukça şaşırtır ve başta az da olsa, oluşturduğu yargıları sorgulamasını sağlar. Bay Darcy de Elizabeth ve ailesine karşı önyargılarını yıkmaya başlamıştır ve kendisini Elizabeth'e yakınlaşmaya çalışırken bulmuştur. Bunun sebebi ise, Bay Darcy'nin günbegün Elizabeth'e umutsuzca aşık oluyor olmasıdır. Hâlâ kendi hisleri konusunda bir karmaşa içinde olan Bay Darcy, ona karşı büyük bir önyargı besleyen Elizabeth'e aşık olup olmadığını sorgular. Elizabeth'in de Darcy'e karşı bakış açısı değişmeye başlamış olsa da hislerinden emin değildir.

Peu importe à quel point Elizabeth évite M. Darcy, contrairement à son plan, elle le rencontre toujours d'une manière ou d'une autre. Il est toujours seul avec Darcy, qu'il rende visite à Jane ou qu'il se rende à Londres avec ses proches. Cependant, alors qu'Elizabeth voit M. Darcy au fil du temps, elle commence à briser les préjugés qu'elle a formés lorsqu'elle l'a rencontré. Certaines des actions de M. Darcy le surprennent et le font remettre en question, quoique un peu, les jugements qu'il a portés au début. M. Darcy commence également à briser ses préjugés contre Elizabeth et sa famille et se retrouve à essayer de se rapprocher d'Elizabeth. C'est parce que M. Darcy tombe éperdument amoureux d'Elizabeth jour après jour. Toujours confus quant à ses sentiments, M. Darcy se demande s'il est amoureux d'Elizabeth, qui a un fort préjugé contre lui. Bien que la perspective d'Elizabeth envers Darcy ait commencé à changer, elle n'est pas sûre de ses sentiments.

Bay Darcy, yaşadığı iç karışıklıktan sonra Elizabeth'e aşkını açıklar. "Boş yere çabaladım. Yararı olmuyor. Duygularıma gem vuramıyorum. Size nasıl delicesine hayranlık duyduğumu ve aşık olduğumu bilmeniz gerek." Böyle bir teklifi beklemeyen Elizabeth, olayın şokuyla Darcy'yi ağır bir dille reddeder. Kendilerinin kibirli ve fazla gururlu olduğunu söyler ve ona böyle bir teklifte bulunmaya nasıl cesaret ettiğini sorar. Bay Darcy hakkında duyduğu, onu kötü niyetli biri olarak resmeden söylentileri öne sürer.

Bu olay boyunca sakinliğini koruyan Bay Darcy, bu iftiralar öne sürülünce çok kırılr ve sinirli bir şekilde ayrılır. Derken beklenmedik bazı olaylar gerçekleşir ve Darcy ile Elizabeth arasında yaşanan kötü etkileşim, Elizabeth'in kardeşlerinden birinin yaptığı utanç verici ve çocukça bir hata ile tersine dönmeye ve iyileşmeye başlar.

Elizabeth, kardeşini bu kötü durumdan kurtaran Bay Darcy'nin tutumu karşısında kendine itiraf etmekte bile zorlandığı gerçekliği kabul eder: Darcy'e aşiktir. Elizabeth'in tutumunun değiştiğini fark eden Darcy ona tekrardan aşkını itiraf eder ve hayatının geri kalanını onunla geçirmek istediğini söyler. Bu sefer kendi hislerinden emin olan Elizabeth, Darcy'nin teklifini kabul eder. Elizabeth'in teklifi kabul etmesinden hemen önce ise Bay Bingley, Elizabeth'in ablası Jane'e evlilik teklif etmiştir ve Jane büyük bir sevinç ile teklifi kabul etmiştir. Bu şekilde, Bennet ailesinin iki kızı da yakın aralıklarla evlilik teklifi alır ve tüm aileyi büyük bir mutluluk kaplar. Austen'in romanı bu şekilde sonlanır ve bize yazılmış en klasik aşk romanlarından birini verir.

"Kibir ve gurur, tamamen farklı şeyler, halbuki bu iki kelime genelde eş anlamlı kullanılır. Bir insan kibirli olmadan da gururlu olabilir. Gurur, insanın kendisiyle ilgili, kibirse başkalarının bizimle ilgili görüşleriyle alakalıdır..."

M. Darcy déclare son amour à Elizabeth après son agitation intérieure. "J'ai essayé en vain. Ça ne sert à rien. Je ne peux pas contrôler mes sentiments. Tu dois savoir à quel point je t'admire et t'aime." Elizabeth, qui ne s'attendait pas à une telle offre, rejette Darcy sous le choc de l'événement. Il dit qu'ils sont arrogants et trop fiers et demande comment ose-t-il faire une telle offre. Elle cite des rumeurs qu'elle a entendues à propos de M. Darcy qui le dépeignent comme une personne malveillante.

M. Darcy, qui est resté calme tout au long de cet incident, est très offensé et part en colère lorsque ces calomnies sont avancées. Ensuite, des événements inattendus se produisent et la mauvaise interaction entre Darcy et Elizabeth commence à être inversée et guérie par une erreur embarrassante et puérile commise par l'une des sœurs d'Elizabeth.

Face à l'attitude de M. Darcy, qui a sauvé son frère de cette mauvaise passe, Elizabeth accepte la réalité qu'elle a même du mal à s'avouer : elle est amoureuse de Darcy. Réalisant que l'attitude d'Elizabeth a changé, Darcy lui avoue à nouveau son amour et dit qu'il veut passer le reste de sa vie avec elle. Cette fois, sûre de ses propres sentiments, Elizabeth accepte l'offre de Darcy. Juste avant qu'Elizabeth n'accepte la proposition, M. Bingley a proposé à la sœur aînée d'Elizabeth, Jane, et Jane a accepté la proposition avec joie. De cette façon, les deux filles de la famille Bennet reçoivent des demandes en mariage à intervalles rapprochés et toute la famille est très heureuse. C'est ainsi que se termine le roman d'Austen, nous donnant l'un des romans d'amour les plus classiques jamais écrits.

"L'arrogance et la fierté sont des choses complètement différentes, bien que ces deux mots soient souvent utilisés comme synonymes. Une personne peut être fière sans être arrogante. La fierté concerne soi-même, l'arrogance concerne l'opinion que les autres ont de nous..."

Bir Piyano Aşığı Un amoureux du piano

 Sarp EGEMEN

Çoğumuzun sadece soyadıyla tanıdığı romantik döneme imzasını atmış Chopin'in yaşam öyküsünü anlatmak istiyorum. Tam ve de pek bilinmeyen adıyla Fryderyk Franciszek Chopin'i seçmemin birçok nedeni var. 39 yıllık hastalıklarla dolu ömrüne sığdırdığı eserleriyle piyano repertuarına kazandırdığı yeni soluk, bir piyanist olarak beni derinden etkiledi. Adeta piyanonun kendi sesini keşfeden bestecidir. O; kısacık ömründe yaşadığı acılarını, aşklarını, hislerini sözcüklerle değil müziğiyle ifade etmiştir. Onun acıları evrensel, eserlerinde kendimizden parçalar buluruz.

Chopin'in doğum günü -kendisine ve ailesine göre- 1 Mart 1810'dur fakat vaftiz belgesinde ise 22 Şubat yazmaktadır. Doğum tarihi konusunda tam bir netlik yoktur fakat doğum yerinin Polonya'nın bir şehri olan Żelazowa Wola olduğu kesindir. Çoğu dahi gibi onun da yeteneği daha küçük yaşlarda kendini belli eder. İlk piyano derslerini annesinden aldıktan sonra 6 yaşında Wojciech Żywny'in öğrencisi olur ve 8 yaşından itibaren konserler vermeye başlar. 1826 – 1829 yıllarında Varşova konservatuarında sıkı bir eğitim görüp Elsner ile çalıştığı yıllarda ilk meşhur eserlerini vermeye başlar. "Do Minör Sonat" , (Bu daha sonra yazdığı iki sonatından görece daha az mükemmel olduğundan pek seslendirilip kaydedilmez.) "Krakowiak", (nadir orkestralı eserlerinden), "1. Piyano Konçertosu" (Dünyada hâlen en çok çalınan konçertolardandır.) o zamanlarda yazdığı eserleridir.

Chopin, 19 yaşında ilk aşkı Gladkowska ile tanışır fakat bu aşk pek de uzun sürmez çünkü Polonya'da yaşanan siyasi kargaşalar sebebiyle Chopin'e, Varşova'yı terk etmesi konusunda ısrar edilir. Gitmeden evvel vatansever bir kişilik olan Chopin'e bir kutu içinde yurt toprağı hediye ederler. Chopin yurdundan, arkadaşlarından, ailesinden özetle o ana kadarki hayatına ait biriktirdiği tüm anılardan vazgeçerek Polonya'dan ayrılır.

Je voudrais raconter la vie de Chopin, qui a signé la période romantique que la plupart d'entre nous ne connaissent que par son nom de famille. Il y a plusieurs raisons pour lesquelles j'ai choisi Fryderyk Franciszek Chopin avec son nom complet et inconnu. Le nouveau souffle qu'il a apporté au répertoire pianistique avec ses œuvres, qu'il a inscrites dans sa vie de 39 ans, m'a profondément marqué en tant que pianiste. Il est le compositeur qui a découvert le son propre du piano. Il a exprimé sa douleur, son amour et ses sentiments dans sa courte vie, non pas avec des mots mais avec sa musique. Ses douleurs sont universelles, on retrouve des parts de soi dans ses œuvres.

L'anniversaire de Chopin - selon lui et sa famille - est le 1er mars 1810, mais sur son certificat de baptême, c'est le 22 février. Il n'y a pas de date de naissance exacte, mais il est certain que son lieu de naissance est Żelazowa Wola, une ville de Pologne. Comme la plupart des génies, son talent se révèle dès son plus jeune âge. Après avoir pris ses premières leçons de piano auprès de sa mère, il devient l'élève de Wojciech Żywny à l'âge de 6 ans et commence à donner des concerts dès l'âge de 8 ans. Entre 1826 et 1829, il reçoit une formation stricte au Conservatoire de Varsovie et commence à produire ses premières œuvres célèbres lorsqu'il travaille avec Elsner. « Sonate en ut mineur » (Elle est relativement moins parfaite que les deux sonates qu'il écrivit plus tard, elle n'est donc pas souvent jouée et enregistrée.) « Krakowiak », (l'une de ses rares œuvres avec orchestre), « 1. Concerto pour piano » (C'est toujours l'un des concertos les plus joués au monde.) sont les œuvres qu'il a écrites à cette époque.

Chopin rencontre son premier amour, Gladkowska, à l'âge de 19 ans, mais cet amour ne dure pas longtemps car Chopin insiste pour quitter Varsovie en raison des troubles politiques en Pologne. Avant de partir, ils présentent une caisse de terre de campagne au patriote Chopin. Chopin quitte la Pologne, abandonnant sa patrie, ses amis, sa famille, bref, tous les souvenirs qu'il a accumulés de sa vie jusqu'à présent.

Önce Dresden ardından Prag ve Viyana'dan sonra hayatının geri kalanının çoğunu geçireceği Paris'e 1831 yılında gelir. Öte yandan Ruslar'ın Varşova'yı ele geçirdiği haberini alır. Buna çok üzülen Chopin her piyanistin mutlaka çaldığı, teknik gelişim açısından çok önemli bir yer tutan "İhtilal Etüdü"nü yazar. Chopin bu arada Maria Wodzińska ile tanışır. Ona aşık olur ve nişanlanırlar. Fakat kızın babası, Chopin'in ciddi sağlık sorunları nedeniyle evlenmelerine razı olmaz. Nişanlılık dönemi 2 yıl sürer. Bu süreçte ise Chopin valsler, liedler (şarkı), ninniler ve de en meşhur eserlerinden biri olan "Cenaze Marşı"nı (Bu aslında 2. sonatının 3. bölümüdür fakat genelde "Cenaze Marşı" olarak bilinmektedir.) besteler.

Après d'abord à Dresde, puis à Prague et à Vienne, il arrive à Paris en 1831, où il passe la majeure partie du reste de sa vie. D'autre part, il reçoit la nouvelle que les Russes ont capturé Varsovie. Très bouleversé par cela, Chopin écrit la « Révolution Étude », que tout pianiste doit jouer et qui a une place très importante en termes de développement technique. Pendant ce temps, Chopin rencontre Maria Wodzińska. Il tombe amoureux d'elle et ils se fiancent. Mais le père de la jeune fille ne consent pas au mariage de Chopin en raison de graves problèmes de santé. La période d'engagement dure 2 ans. Dans ce processus, Chopin a composé des valses, des lieds (chansons), des berceuses et l'une de ses œuvres les plus célèbres, la "Marche funèbre" (il s'agit en fait de la troisième partie de sa 2e sonate, mais est généralement connue sous le nom de "Marche funèbre").

1838-1846 yılları Chopin'in birçok eserini bestelediği dönemdir. Polonezleri (Polonya halk şarkıları), prelüdları, mazurkaları, balladları, fantazileri, scherzoları birbiri ardına bu yıllarda bestelenmiştir. Yine bu yıllarda ünlü Fransız yazar George Sand ile tanışır. George Sand aslen kadındır ve gerçek ismi Aurore Dudevant'tır lakin dönemin şartlarında kitaplarını daha rahat yayınlatabilmek için bir erkek mahlasını kullanmıştır. Birbirlerine aşık olurlar fakat Sand de Chopin de o sırada başkalarıyla beraberdir. Kısa süre içinde aşkları gizlenemez bir boyut kazanır ve beraber Nohant'da dostlarına ait bir şatoya yerleşirler. Orada 7 yıl yaşarlar. Nohant'ta Chopin'in birçok eseri son hâlini alır.

Chopin'in sağlık durumu gitgide kötüleşir. George Sand ile aralarındaki aşk yerini bir dostluğa bırakır ve bunun sonucunda ayrılırlar. Yaşadığı sağlık problemlerinin ciddiyetine rağmen Chopin asla çalışmayı bırakmaz. 3 mazurkası ve valsine son düzeltmeleri yapar ve "bitirilmiş" en son eseri olan çello sonatını tamamlar. Son piyano konserini 1848'de verir ve ardından o yılda Fransa'da çıkan ihtilal sebebiyle Londra'ya gider. Londra'nın kasvetli havasına dayanamayan Chopin Paris'e geri döner. Artık iyice zayıflar, yeni yazdığı eserleri beğenmemeye onları çöpe atıp yakmaya başlar.

17 Ekim 1849'da hayata veda eder. Vasiyeti üzerine cenazesinde Mozart'ın Requiem'i seslendirilir, Pere-Lachaise mezarlığına hayranı olduğu Bellini'nin yanına gömülür ve kalbi çıkarılarak Varşova'ya gönderilir. Mezarına, Polonya'dan ayrılırken hediye edilen vatan toprağı dökülür. Chopin hayatı boyunca beş altı eseri hariç hepsini piyanoya yazar işte bu yüzden "piyano dilinde konuşan bestekâr" yahut "piyanonun kendi sesini bulan bestekâr" olarak anılır.

Kaynakça:

chopin.nifc.pl/en/chopin/etap-zycia/1_fryderyk-franciszek-chopin (Uluslararası Chopin Enstitüsü)
www.britannica.com/biography/Frederic-Chopin
www.biography.com/musician/frederic-chopin

Les années 1838-1846 sont la période où Chopin compose nombre de ses œuvres. Ses Polones (chansons folkloriques polonaises), préludes, mazurkas, ballades, fantâsmes, scherzos se succèdent durant ces années. C'est également durant ces années qu'il rencontre le célèbre écrivain français George Sand. George Sand est à l'origine une femme et son vrai nom est Aurore Dudevant, mais elle a utilisé un pseudonyme masculin afin de publier plus facilement ses livres dans les conditions de l'époque. Ils tombent amoureux l'un de l'autre, mais Sand et Chopin sont avec d'autres à l'époque. En peu de temps, leur amour prend une dimension inavouable et ensemble ils s'installent dans un château appartenant à leurs amis à Nohant. Ils y vivent depuis 7 ans. À Nohant, de nombreuses œuvres de Chopin prennent leur forme définitive.

La santé de Chopin va de mal en pis. L'amour entre eux et George Sand fait place à une amitié et ils se séparent en conséquence. Malgré la gravité de ses problèmes de santé, Chopin ne cesse de travailler. Il apporte les dernières corrections à ses 3 mazurkas et valses et achève sa dernière œuvre "achevée", la sonate pour violoncelle. Il donne son dernier concert de piano en 1848 puis se rend à Londres en raison de la révolution en France cette année-là. Incapable de supporter l'atmosphère morose de Londres, Chopin revient à Paris. Il s'affaiblit maintenant, il n'aime pas ses nouvelles œuvres, les jette et commence à les brûler.

Il meurt le 17 octobre 1849. Selon son testament, le Requiem de Mozart est exécuté à ses funérailles, il est enterré au cimetière du Père-Lachaise à côté de Bellini, qu'il admire, et son cœur est prélevé et envoyé à Varsovie. La terre de la patrie, qui a été offerte en cadeau lors du départ de la Pologne, est versée sur sa tombe. Chopin a écrit toutes ses œuvres pour piano sauf cinq ou six tout au long de sa vie, c'est pourquoi il est connu comme le "compositeur qui parle dans la langue du piano" ou "le compositeur qui trouve la propre voix du piano".

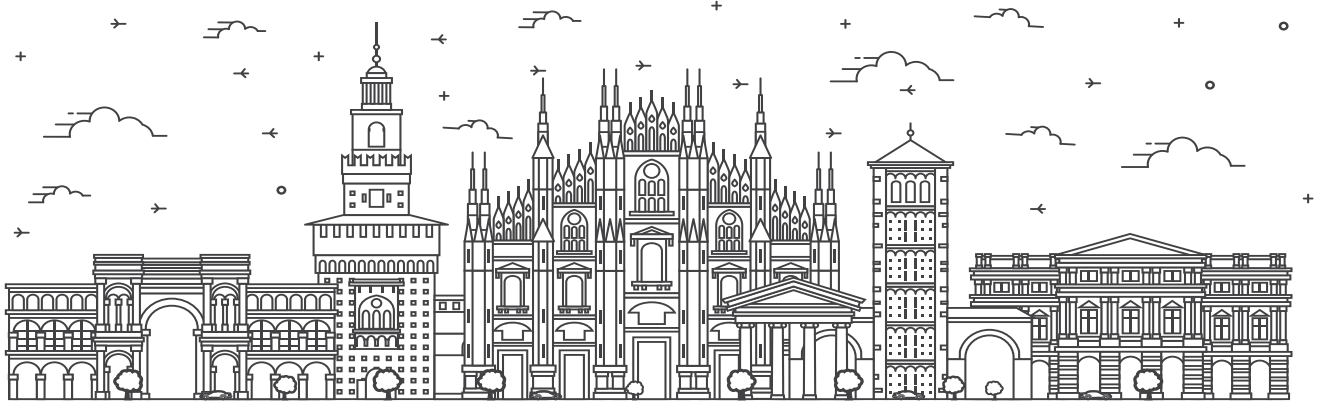
Sources :

chopin.nifc.pl/en/chopin/etap-zycia/1_fryderyk-franciszek-chopin (Institut international Chopin)
www.britannica.com/biography/Frederic-Chopin
www.biography.com/musician/frederic-chopin

Gezi

Milano Milan

 Ece OĞULBALI

Milano, gerek tarihi yapılarıyla gerekse moda sektöründeki gelişmiş sanayisiyle dünyaya adını duyurmuş bir şehirdir. İtalya'nın kuzeyinde bulunur ve ikinci en büyük nüfuslu şehridir.

Milano'ya gidince mutlaka gidilip görülmesi gerekenler listesinin başına rahatlıkla Duomo di Milano yani Milano Katedrali yazabiliriz.

Herkesin önünde fotoğraflar çekebilmek için uğraştığı, artık Milano şehrinin ikonikleşmiş bir simgesi olan Duomo di Milano, şehrin tam merkezinde hareketli Piazza Del Duomo'da (Duomo Meydanı'nda) Gotik Döneminin ihtişamlı mimarisıyla yükselmektedir. Katedral 4235 adet heykeli üzerinde taşıyarak bir rekora imza atmıştır. Yaklaşık 500 yılda tamamlanabilen bu katedral Avrupa'nın en büyük dördüncü katedralidir. Katedralin çatısında onlarca heykel bulunur ancak tüm bu heykellerden daha yükseğe halkı koruduğuna inanıldığı için som altından yapılmış Madonnina heykeli yerleştirilmiştir. Bu som altından heykel defalarca helikopterlerle kaçırılmaya çalışılmış fakat kimse başaramamıştır.

Piazza Del Duomo'ya gelmişken moda tutkunlarının tarihi bir pasaj olan Galleria Vittorio Emanuele II 'ye de uğramasını tavsiye ederim.

Milan est une ville qui a fait connaître son nom au monde avec ses bâtiments historiques et son industrie développée dans le secteur de la mode. Elle est située dans le nord de l'Italie et est la deuxième plus grande ville d'Italie.

Quand on va à Milan, on peut facilement écrire le Duomo di Milano, autrement dit la Cathédrale de Milan, en tête de liste des incontournables à visiter.

Le Duomo di Milano, qui est aujourd'hui un symbole emblématique de la ville de Milan, devant lequel tout le monde s'efforce de prendre des photos, s'élève avec sa magnifique architecture de la période gothique sur la place très animée Piazza Del Duomo en plein centre de la ville. La cathédrale a battu un record en y portant 4235 statues. Cette cathédrale, qui aurait été achevée environ en 500 ans, est la quatrième plus grande cathédrale d'Europe. Il y a des dizaines de statues sur le toit de la cathédrale, mais seule la statue de la Madonnina en or massif a été placée au plus haut, car on croyait qu'elle nous protégeait. Beaucoup ont tenté de s'emparer de cette statue en or massif fort désirée et parfois même à l'aide d'hélicoptère, mais personne n'a réussi.

Alors que sur la Piazza Del Duomo, je recommande aux amateurs de mode de s'arrêter à la Galleria Vittorio Emanuele II, qui fait partie de l'histoire.

Görülmesi gereken diğer bir tarihi yapıt ise dünyaca en tanınmış operalardan biri olan La Scala'dır. İçeride herhangi bir oyun oynanmadığı sırada müze olarak da ziyaret edebileceğiniz La Scala'da bilet bulmak pek kolay olmasa da bir opera izlemek çok keyifli vakit geçirmenizi sağlayabilir.

Eğer sanatsal faaliyetlerden hoşlanıyorsanız veya ünlü bir tabloyu yakından görmek istiyorsanız Leonardo da Vinci'nin yaptığı, Rönesans eserlerinin içinde en bilineni olan "Son Akşam Yemeği" tablosunu Santa Maria Delle Grazie Kilise ve Manastırı'na giderek inceleme fırsatı yakalayabilirsiniz.

Gezilebilecek diğer yerlerden biri de Como Gölü'dür. Günümüzde hala göl çevresinde çok sayıda ünlü yaşamaktadır, bu da turist akımında artış sağlamaktadır. Como Gölünün etrafında manzaraya karşı bir yürüyüş yaparak doğayla iç içe zaman geçirebilirsiniz.

Keyifli bir akşam geçirmek isteyenler meşhur Duomo di Milano'nun güneybatısında bulunan sanatsal bir mahalle olan Navigli'ye uğrayabilirler. Navigli bölgesine adını veren ve Milano'daki en eski kanal olan Naviglio Grande şehir için yüzyıllardır büyük önem taşıyan bir semboldür. Eski yıllarda inşa edilen 50 kilometreden uzun olan kanal, kentin büyüleyici binalarını inşa etmek için kullanılan malzemelerin taşınmasında kullanılıyordu. Şimdilerde Naviglio Grande'de bu kanalda tekne turlarıyla gezintiye çıkılıyor. Kanal boyunca bir şeyler atıştırabileceğiniz onlarca kafe mevcuttur.

Milano'nun lezzetlerine gelecek olursak İtalya'ya gelmişken el yapımı taze makarnalarından, odun fırınlarında pişmiş geleneksel pizzalarından ve Milano'ya has geleneksel safranlı risottolarından tatmanızı öneririm.

Tatlı olarak da tiramisularının lezzetinden bahsetmeden geçmek istemem.

Milano gerek tarihi yapısıyla gerek şehrin canlılığıyla gerekse lezzetleriyle gezilip görülmeye değer güzel bir şehirdir. Seyahat edeceğiniz şehirler listenizde olmasından keyif alacağınıza eminim.

Une autre œuvre historique incontournable est La Scala, l'un des bâtiments d'opéras les plus connus au monde. Bien qu'il ne soit pas facile de trouver des billets, vous pouvez visiter comme un musée lorsqu'aucune pièce n'est jouée à l'intérieur. Ici, regarder un opéra dans ce lieu peut vous procurer un moment très agréable.

Si vous aimez les activités artistiques ou si vous souhaitez voir de près un tableau célèbre, vous pouvez visiter l'église et le monastère Santa Maria Delle Grazie pour voir "La Cène" de Léonard de Vinci, la plus connue des œuvres de la Renaissance.

Un autre endroit à visiter est le lac de Côme. Aujourd'hui, de nombreuses célébrités vivent encore autour du lac, ce qui augmente le flux touristique. Vous pouvez passer du temps en contact avec la nature en vous promenant autour du lac de Côme dans le paysage.

Ceux qui veulent passer une agréable soirée peuvent s'arrêter à Navigli, un quartier artistique situé au sud-ouest du Duomo di Milano. Le Naviglio Grande, le canal le plus ancien de Milan et nommé d'après le quartier des Navigli, est depuis des siècles un symbole d'une grande importance pour la ville. Construit dans les temps anciens, le canal de plus de 50 kilomètres de long a été utilisé pour transporter les matériaux utilisés pour construire les bâtiments fascinants de la ville. De nos jours, il y a des excursions en bateau sur ce canal. Il y a des dizaines de cafés le long du canal où vous pourrez prendre un verre.

En ce qui concerne la cuisine milanaise, je vous recommande de goûter aux pâtes fraîches faites à la main, aux pizzas traditionnelles cuites au four à bois et au risotto au safran traditionnel milanais lorsque vous serez en Italie.

En dessert, je ne voudrais pas passer sans évoquer le goût du tiramisu.

Milano est une belle ville qui vaut vraiment la peine d'être visitée pour sa structure historique, la vitalité de la ville et ses saveurs. Je suis sûr que vous apprécierez de l'avoir sur votre liste de villes à voyager.

Şiir

Nil

 Nisan Bal ATALAY

İntizamlı olmak lazım evvelâ.
Okul bu, şakaya gelmez.
Sanki büyümüş de küçülmüş,
Mini mini jilesini bürünmüş.
Ütüsü eksik olmasın aman!
İki tarafından sarkan, kız çocuğunun örgüsü;
Ak bir kurdeleyle tutturulmalıdır.
Topuğundan vuran, deri ayakkabısı;
Kuzgunlar kadar siyah olmalıdır.

Annesi düşünür kızında ne sorun olduğunu.
Sık sık sorar:
"Nil'im niye bu kadar ahestestin?"
Hocalar meraktan çatlar:
"Büyüyünce ne olacaksın?"
Arkadaşları da hınzırlıktan sorar:
"Niye herkesten farklısın?"

Saç tellerinin arasında yeli hissederken
Târumar etmek ister kuaförden çıkmış saçını.
Jilesinin içinde sıcak basmaya başlarken
Tepeden tırnağa makasla kesmek ister üstünü.
Parmakları su toplayıp şişerken
Çırlıçiplak ayaklarla baştan sona koşmak ister sokağı.
Kaldırımındaki taşları gözetlerken ne hayallere daldığını
Ah bir bilseler...

Farklı değildir aslında Nil,
Sadece aynı olmak istemez.
Bu hayat mı âdil?
Sadece hayallerini feda etmek istemez.
"Alemsin!" derler sık sık.
Doğru! Alemdir, delidir, divânedir.
Hamakta kitap okurken ne âlemlerde gezindiğini
Ah bir bilseler...

Şiir

 Sarp EGEMEN

Bir Gecenin Sabahında

Yine sabahladığım bir gündü.
Gece bitti daha demin dündü.
Fakat ağaran günle beraber,
Benim de başım ağrıyor.
Doğan güneşle beraber
Umut içimi sarıyor

Ben sabahlamayı severim.
Uygunun var mı ölümden farkı?
Ben yaşamayı severim.
Dilimde bir şarkı...

An

Neden mutsuzsun diyorlar
Hayır, mutsuz değilim
Yorgunum, sadece yorgun
Bu sebeple suratım solgun
Bir an sonrasında emin değilken
Herkes yeni hayallere açmak peşinde yelken
Bırak on yıl ardını planlamayı
Yaşa sadece şu anı

Bir Bölü Bin

Ben, bana yetmiyorum
Çok şey yapmak istiyorum
Aklımda o kadar fikir var ki
Hangi birine yetişeyim, bilmiyorum.

Teneffüs

Bazen her şeyi yapmak geliyor içimden
Bazen hiçbir şey yapmamak
Bekliyorum yalnızca, kıdılamadan
Bozuk Chopin'ler eşliğinde

İniyorum yamuk merdivenleri
Tatlı bir esinti çarpıyor boynumun iki kenarına
Ve özgürlüğüm son buluyor
Bozuk Bach'lar eşliğinde

Noktalı Virgül

Kusura bakma Şinasi Beyciğim
Ben noktalama pek kullanmam
Bir başladım mı
Ne virgülle nefes almak
Ne noktaya dalmak isterim
Bahar ayındaki bir ırmak gibi
Yoluma çıkanları önüme
Kata kata
Akıp giderim

Şiir

Yokluğunda

 Duru Derin DİRİCAN

beklemekten yoruldum cevap alamayınca
bir hayır bile makbule geçer aslında
senden tek isteğim sessizliğe saklanma
beni kör kuyularda merdivensiz bırakma

başka bir şey istemem buralardan
varlığın yanımda yeterdi bana hakikatta
olay olmak ya da olmamak
seni yanımda bulamamak
beni en incitendir aslında

şimdi gözlerim karanlığa
bedenim yokluğuna alışmış
kulaklarım sesini unutmuş
aklımda hatıraların paramparça

terk etmiş umudum bu vücudu
sana çekmiş bu yönden huyu
artık dört duvar ve yosun
bu diyarda benim tek dostum

Essay

Perception

 Derin TAYLAN

I'm falling. At least it was what I thought before hitting the ground to see my skull cracked open. I was falling. Up to some point. Just it didn't last long. For the spectators of course. For me it was like my whole life was running before my eyes. The filmstrip didn't even miss a second. It took 35 years, two months and eleven days for me to fall, for me to hit the ground, for me to acknowledge those were the last seconds I was spending on Earth. And then in the split second between the end of the filmstrip and the light sound of my head hitting the ground, I realized. It was my choice. I had been the one who woke up in the middle of the night, who spent two hours walking through the city and who arrived at her own apartment. Well, it was my dead mother's apartment but still, I kept paying the rent, maybe to keep my memories of her alive or just because I didn't want to let go of the only place I had felt happy. It didn't give the same joy however it was nice recalling all those memories. My mother and I were happy. Dad had just left for the war, we were barely making ends meet and felt the pressure of having to behave better than everyone but we had our fair share of fun.

The times when mum was with me felt beyond this world. She was the sun that held everything together. I was turning around her, following her path and trying to shed the same light she always did. I know how much food rations stressed her.

How she would leave her part to me and skip eating two days in a row. I know how much she loved me but it was actually the occasional strangers that spiced up my days. With my mom gone to work, I would feel alone.

Her voice would start buzzing near my ears, leaving me desperate enough to do nothing but feel the sticky humid air. Thunders would strike above my heart until it became so tight that I knew my blood was not circulating enough. Those unknown faces made me discover the world again but in time it became harder and harder to come by. There were no more people on the streets, mom included. Then slowly, I forgot about her. The sun was too close and instead of warmth I burned. I couldn't breathe anymore. I couldn't live. Now, here I am, falling from the same old window which once felt like heaven to me. When I looked up I dreamt everything I wanted, not knowing any limits, relentlessly. And when I looked down I watched the streets become quieter and emptier. It wasn't black and white but I would say blue and pink would be a good representation of up and down. It was the two worlds coming together. Everything I needed. Reality and fantasy. Maybe I was too drowned in my fantasies or I was too stuck in reality but nonetheless I was falling. Until I fell and hit my head. 35 years, two months and eleven days it took or just a couple of seconds depending on your perception.

KARDELEN

Essay

A Room Full of Life

 Ayşe Kayla ÖZLEN

Letting go is hard. Moving on is even harder. But once you set the right mind, it becomes easier. After suffering for months that are filled with sleepless nights, you come to the conclusion that people leave. It's inevitable. You can't stop them from quitting. What you can do is waving them goodbye.

I think of my life as a room. Many people come into my life everyday. From the lady I waved on the street to the waitress I tipped. Every friend I make and every bond I build takes up a space in this room. If you really cherish this person who enters the room, you offer them a sofa so that they can stay.

Once people enter this room of yours, I imagine them starting to write down a story. it's a story of you and that person. They write as long as they and sometimes as you want. Once the page they are writing on is filled, they either turn the page and continue or they leave the room. If they leave, you need to turn the page yourself, start a new one. The page is used, it is filled with memories. You don't need to rip out the page, you can turn it and go back whenever you want to. But you need to turn the page once the person leaves. There's no space in it and trying to write more on a single piece of paper will cause it to tear apart.

Like I mentioned; as much as people enter, they leave as well. Sometimes it's after saying your last goodbyes, sometimes without a word that leaves you behind wondering where it all went wrong. Some people mess up the room when some decorate it with flowers. I'd like to think that if someone leaves a mess behind them, you have three options. One is that you can ignore it, it will continue to hurt deep inside but you wouldn't have to think of it or deal with it. The second is cleaning up the mess. It is in fact tough to get through but once you clean it up, you'll see that it took up space in the room, it was unnecessary. And the last way is to keep it. Even though it won't help you heal, it is a way. You will be constantly reminded by the existence of it and maybe it'll bother you but it's your choice.

Healing is a long and rocky road. It takes time. Even though you need to move forward, it isn't the easiest thing to do. All you need to know is that you are in control of this room of yours.

Treat it freely.

Essay

Breaking the fourth wall: a closer look into social media

 Bilge ÖZTÜRK

Social media, with no doubt, has a really important place in our lives.

In times of crisis, such as the pandemic, the media accompanies us in an educational way. If we want to learn anything, it is just one click away. If we have all the time in the world, we have everything in our hands to keep us entertained. We have access to everything, all of the time, everywhere.

If you want to debate over a rather controversial topic or simply follow the recent trends, there is Twitter. If you want to talk to your friends, there is WhatsApp. Instagram and Facebook are also platforms most people use to check what their friends are up to.

Ever since the early years of the transition to the modern "internet" era, there has been no way of imagining humanity without the internet.

However, this does not mean that there aren't people who have seen the world before it. Don't let the improvements mislead you though, the internet is still a new invention, it's just enhancing with an exhilarating speed that simply cannot be stopped. Capable of blinding us.

Currently, society consists of two kinds of people. The people who view the internet as an addition to life and the people who are forced to view the internet, the media, as an equivalent to the life beyond it.

"All the world's a stage and all the men and women merely players." as Shakespeare wrote in his play *As You Like It* (which is one of the finest pieces of theatrical literature), is, in my opinion, an exquisite phrase that can be used to describe the state of our lives nowadays.

From the moment we are born, we are all taught to express ourselves, to have original ideas and that in the end, everyone will listen to them.

Truth is, we won't be listened to unless we somehow gain authority or form a slight significance among the people we want to be listened by. If we don't get the attention we desire, we just flock to "performers", the people who do get listened to.

At least that's how things used to be like.

Currently, with the power of the media, everyone has the chance of publicly expressing their ideas and concerns. At first this may seem like an amazing opportunity but the more you look into it the more you realize that the truth isn't as bright as we think it is.

Social media is the market's answer to a generation which demanded to perform, to reflect themselves. At first this may seem like an amazing opportunity for millions of people. The thing is, it is more of an oppression than it is an opportunity.

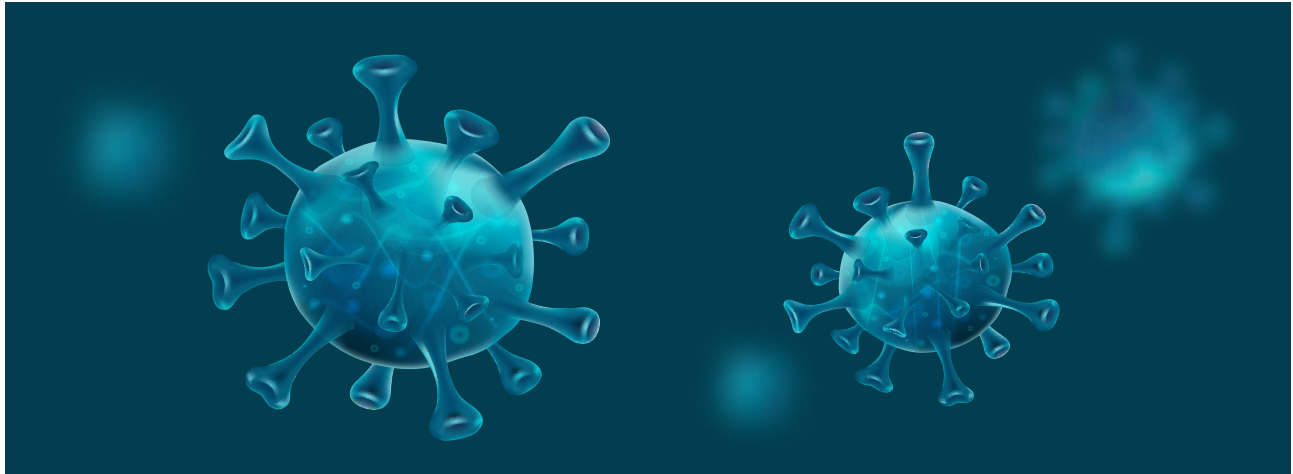
The issue here is that performers, the social media content creators, and audience, millions of people here and there, have all melded together. No matter where we may be or who we may be, one thing that is certain is us being forced to perform everything, all the time to each other.

Essay

Covid 19!

 Demir İrfan SAYDUT

It has already taken its place in history as a virus that came out of the city of Wuhan in China, which captured the world with the fear it created, and stopped life as we know it in an instant.

Did Covid 19 emphasize the importance of health, or how humanity should live? Did the concept of the "New World Order", which was tried to be accustomed to humanity long before the corona virus spread to the world, really had a lasting effect on human life as much as the agenda? Undoubtedly, the time of pandemic caused human life to be reshaped all over again. The whole cycle of life as we know it has left its place to the survival cycle created by the obscurity again. People, especially living in the secure environmentally developed countries, well-educated and financially strong people were tested for desperation and lack of everything for the first time. The concept of "World Citizenship" which was carefully tried to be placed in the last century was destroyed by the closing of the borders.

After the discovery of the vaccine and the gradual return of life to normal, the concept of "New World Order" was replaced by the concept of "Normalization". Undoubtedly, another important factor that kept people alive as much as the vaccine was "Technology", which was mentioned as the "Monster" until that day.

That has reminded the humanity its importance once again as communication with one and other, socialization, education, ability to do their job and even with their contribution to the country's economy.

Although it has gradually succeeded in the world pandemic exam, negative effects of the pandemic unfortunately have been too great to be underestimated. Contrary to the expectations, it didn't take long for humanity which was tested with fear and loneliness to return to its old habits. Although the transformation has been achieved rapidly, the criteria of questioning life and the world for people with high awareness have completely changed and people's perspective on life will never be the same as it used to be.

Essay

The Departed

 Ömer Faruk UYANIK

The Departed is a 2006 Crime/Thriller movie directed by Martin Scorsese. In this essay, I'll try to analyze the characters, the symbolism, the editing and all the other stuff that makes this movie so great in my book.

First of all, here's a summary of the story and the characters:

The story takes place in Boston, Massachusetts. We follow the story of 3 different characters; one of them is an undercover cop, one of them is a rat in the SIU and one of them is basically a loose cannon of a criminal. Billy Costigan, played by Leonardo DiCaprio, comes from a family which is filled to the brim with organized crime. Especially his uncle, Jackie Costigan, was one of the gangsters working for Costello back in the day. This gave him the upper hand in becoming the undercover cop inside Costello's gang and without drawing any suspicion. Throughout the movie Billy can be seen as a smart, yet troubled individual because of all the stuff and intensity he goes through while infiltrating Costello's gang. Colin Sullivan, played by Matt Damon, is the quite opposite of Costigan and he is a mole in the Special Investigations Unit instead of the gang. Sullivan, in his past life, didn't have much of a family and the only person that was closest to a family was Costello, giving him a chance to work with him in Sullivan's early years. As the years go on, Sullivan ultimately becomes the mole in the SIU for Costello. We also see that Sullivan has a more charismatic and "Heroic" character than Costigan and he usually gains all the attraction and praise, making him an even more hateable semi-antagonist. Frank Costello, played by Jack Nicholson, is the main antagonist of The Departed. Although he is seen as a father through the eyes of Sullivan, we later learn that Costello is a racist, psychopathic and unstable person. There is always a presence of danger in his existence throughout and Scorsese uses this as a perfect element of horror in most of the scenes. As the movie unfolds, we see these characters trying to find out who is who and as their "Cat&Mouse" game goes on, mayhem ensues.

The story might sound like just another crime flick with people chasing each other and that's why in the following parts, I'll be explaining why this movie is so much more than that. I'll cover things such as the violence, the symbolism, the score and the more technical stuff.

The Violence and Brutality

First of all, what do you use violence for in movies? You can use it for exploitation, horror, suspense or for a comedic effect. In most of the movies directed by Martin Scorsese, there is some type of violence or brutality in them. In this movie, the amount of violence is just right for it to serve its purpose well. Both of the scenes at 344 Wash are just perfect examples of how to time the violence. But of Queenan and Costigan's deaths are all of a sudden. We don't get any dramatic music or anything special after they die, they die just as if they were a non-important character. Being a cop, a criminal, a main character or a side character doesn't really matter in this movie, anybody can die anytime. As Costello says in the prologue;

"When I was your age they would say we can become cops or criminals. Today, what I'm saying to you is this: when you're facing a loaded gun, what's the difference?"

That's right. The line between cop and criminal is basically gone in this movie. After all, everybody shares the same fate.

The Symbolism

If anybody doesn't know what Symbolism is, it's basically storytelling but via objects. In The Departed, there are some very great and smart uses of symbolism such as the grocery bags which signify Sullivan's criminal career starting and ending. In the prologue, we see Costello give Sullivan a bag of groceries and in the finale, we see Sullivan carrying a bag of groceries similar to the one in the beginning of the movie. There are many other uses of symbolism in the movie such as The Massachusetts State House, the "X" and the list goes on. It's definitely a great way to get the audience thinking without saying much.

The Score and The Sound

As I said recently, this movie doesn't have a lot of music to add emotion into it. Its dark and gritty. Unlike in the original movie, *Internal Affairs*, where they had music over the scene itself, Scorsese decides to put absolutely nothing over the scene where Sullivan and Costigan encounter each other on the phone.

But in some of the other scenes, such as the "Two Pills" scene, where the score takes over, Howard Shore did a spectacular job. The score might not be as good as it was in *The Lord Of The Rings* Trilogy, but it's still pretty good, as expected from Howard Shore.

The Editing and Cinematography

One of the other things that I liked about this movie was the unique editing and cinematography. When it comes to cinematography, there is a good mixture between the classic camera angles and the other ones where the cameras are extremely tilted while someone is going down the stairs or the copious amount of scenes where the cameras move into the characters that the story is focused on. Regardless, I always like it when somebody gets creative and unique with its camera angles, movements or cinematography in general. Change is, most of the time, good.

When it comes to the editing, Thelma Schoonmaker, probably one of the most important people in Scorsese's career, does an amazing job at editing again. Just like the cinematography, the editing is very creative and unique but after watching so many movies where there is a lacking amount of J and L cuts, the extreme amount of J and L cuts just overwhelm the audience. Despite this, Schoonmaker definitely deserved the Oscar for editing such a great masterpiece.

Conclusion

The Departed is a must-watch for anybody that loves movies. I love Irish culture in general and this is one of the movies that made me get into Irish culture and for that, this movie is special for me. The movie has a spectacular cast with really great performances and in my opinion (This might be controversial) Billy Costigan is the best role that Leonardo DiCaprio acted out to this date. I mean it. Other than that, all the stuff I stated in the main parts can be considered good.

TL;DR, *The Departed* might be one of the most creative, heavy-hitting and important crime movies of the 21st Century. If you haven't watched it before, go ahead and watch it. As someone who has watched, I'd rate it a 9.5/10.

Credits:

Ultimate Guide to Scene Transitions – Every Editing Transition Explained [The Shot List, Ep 9]
StudioBinder
The Departed – Show Don't Tell
Film Flux
And basically everybody who worked on *The Departed* and Kardelen for making this review possible.

Essay

Pallas's Leaf Warbler in ITU: An Unforgettable Rarity For Istanbul Birders

 Çağın ABBASOĞLU

Pallas's Leaf Warbler, ITU on 05/11/2022 - Photo by Çağın Abbasoğlu

On 1st of November, around 16.49, a local birder Özgür Ekincioglu came across with a different bird by his local path in ITU (Istanbul Technical University). After a brief discussion in birdwatching groups, there was no doubt that this small bird was a Pallas's Leaf Warbler. This individual appeared to be the only 2nd record ever for Istanbul and 7th for Turkiye.

Pallas's Leaf Warbler (*Phylloscopus proregulus*) is one of the smallest species ever recorded in Europe. Weighing only 4,5 to 6 grams, these birds traverse over thousands of kilometers annually during migration. Their diet contain mainly small insects.

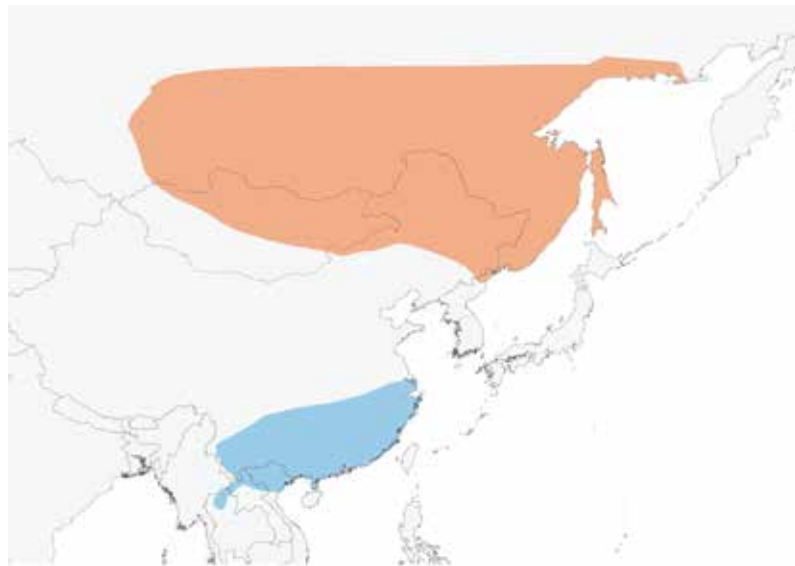
The Pallas's Leaf Warblers can be seen normally in Eastern Palearctic: They breed in taiga forests of Mongolia and Far Eastern Russia while wintering around South China.

Their distribution is far from Europe and their migration route, yet they occur rarely but annually in Europe and surrounding regions. These birds, also known as vagrants, mostly consist of juvenile birds, being the beginners of migration and easier to miss their routes in fall. As a result, few birds occur in Western Europe, fewer birds occur in Turkiye, mostly in October and November.

The Istanbul bird received dozens of birder guests; not only from Istanbul and even Bursa, Ankara and Çorum. Many birders were lucky enough to add this Siberian gem to their lists while many were not, since the bird was extremely shy and active and did not give more than a handful of views during its stay from 1st to 8th of November.

Several birders looking for the bird around the hotspot on 5th of November
Photo by Umut GÜNGÖR

Range map of Pallas's Leaf Warbler - Cornell Lab of Ornithology

Essay

Latin words and phrases we still use today

 Zeynep Gülşen GÖNÇ

Introduction

As you know, some languages die (because they are out of use), and some of them live. But some languages affect other languages while dying. Like Latin! Or Greek! Today, we are going to look at some Latin words or phrases we use without knowing..

Latin words of our everyday life

Agenda: Sounds familiar? Let me explain: It comes from the Latin verb "agere" meaning to act, agenda is used to describe a list of items that might be discussed during a meeting, a plan of actions to be done or the ulterior motives of a particular person.

Ego: It means "me" or "I" in Latin but today we use it to describe your idea or your opinion about yourself, especially your own importance and ability.

For example: My boss has such a big ego - I have never known anyone so full of themselves!

Maximum and minimum: I think you know these two. These are the Latin words meaning "the biggest" and the "smallest".

Bonus: It means "good" in Latin but in today's language it means something that is given as a pleasant extra thing.

Alter ego: Other self; this usually describes an intimate and close friend who you trust with all your secrets.

Veto: It means "I forbid" in Latin, this right, often political, is used to stop the process of a decision such as the signature of a new law.

Visa: In Latin, the expression was used to describe a document that had been verified "charta visa - a paper that has been seen". Today it is a permit that allows you to enter in a foreign country and that will be "seen" by the border authority.

Video: It means "I see" in Latin, the word is used in today's language in order to describe any film, short clip or an old VHS cassette.

Some Latin abbreviation we still use today

E.g. : This is "exempli gratia" in Latin means for example or for instance.

Vs: The expansion of this abbreviation "versus" in Latin meaning against, the word is also used as is in today's language.

A Few Other Common Latin Expressions

These are a few more expressions that you may have heard.

1. Veni, vidi, vici:

Meaning: "I came, I saw, I conquered."

A very famous phrase attributed to Julius Caesar, after he achieved a very quick victory in a short war. Also very eligible to be tattooed, together with Carpe Diem or YOLO.

2. Requiescat in pace:

Literal meaning: "Rest in Peace"

And you thought "R.I.P." came from English? Don't be silly!

3. Memento mori:

Meaning: "Remember that you will die."

This phrase comes from a rather peculiar custom back in Ancient Rome. When the Emperor or a general was celebrating a victory with a parade, a servant would whisper in his ear "memento mori" to make him remember that he was human, not a God. Nowadays, this concept is used in art and literature to represent the fleeting nature of life.

4. Cave Canem:

Meaning: "Beware of the dog"

The "Cave Canem" inscription was first found in Pompeii, the Roman city that was buried in ash after Vesuvius erupted in 79 AD. The "beware of the dog" sign was written at the entrance to one of the houses.

5. Carpe Diem:

Literal meaning: "Seize the day"

Horace said this in the First Century B.C, before Drake rephrased it into "YOLO" in the 2010s.

6. Ars longa, vita brevis (My favorite):

Meaning: "Art is long, life is short."

Hippocrates— he is considered the father of modern medicine — once said this. It indicates the effort and dedication required to make something sublime that will last forever, whereas the life of the human accomplishing the task is brief.

Essay

Renaissance art: traces of humanism

 Şevval KALKAN

Throughout the years, it's observed that all kinds of works of art are influenced by the adopted casts of minds of the epoch since the masterpieces are subjected to the artist and their take on issues of life. Even if the artist isn't in total accord with the movements, their work will bear the traces of them. In order to further observe the marks of renaissance humanism on artistic gems, first, we will take a look at the definition of the two key words: renaissance and humanism.

By definition, "renaissance" is the French word for "rebirth" but in history it's used to indicate a period of time and its social structure following the middle ages. The Renaissance started its evolution in Italy, then spread throughout the whole Europe and within its advancement it also provoked many ideas and scientific discoveries which were against the main conceptions of the church and actually our other key term "humanism" is quite relevant to this matter. The humanist philosophy which can be summarized as "the progressive intellectual approach of affirming the dignity of each human being in order to support individual liberty, having the responsibility to shape our lives and being able to influence our own future as we wish since it's the only life human mind can be sure and in control of". It started in the early 15th century in Italy and became a dominant philosophy in the late 16th century in Europe. Humanists defended that the humanistic studies (studia humanitatis: an education program that practiced Greek and Latin poetry, mathematics, and science along with art.) could have beneficial outcomes to society and create the effect of a "cultural rebirth". They wanted to gather more information about human nature outside of those that the church allowed. Alongside the spread of this world view, the church had to take a step back and the scientists (who were actually philosophers) were allowed to dissect and observe the natural human corps.

As the information spread through the world, especially Europe, artists discovered the "perspective" in arts, started to abandon the impressions of the ancient mythology which weren't entirely similar to the humanistic corps so they started to search for realism in their masterpieces. Artists like Michelangelo, Leonardo da Vinci and Raffaello Sanzio were the most talented artists of Italian renaissance in the city of Florence, Italy.

Pursuit of carrying religious nuances of Christian dogma was still apparent, however artists were able to study the human body and even push the limits in sculptures and painting with the colors, defining the body with its muscles and curves.

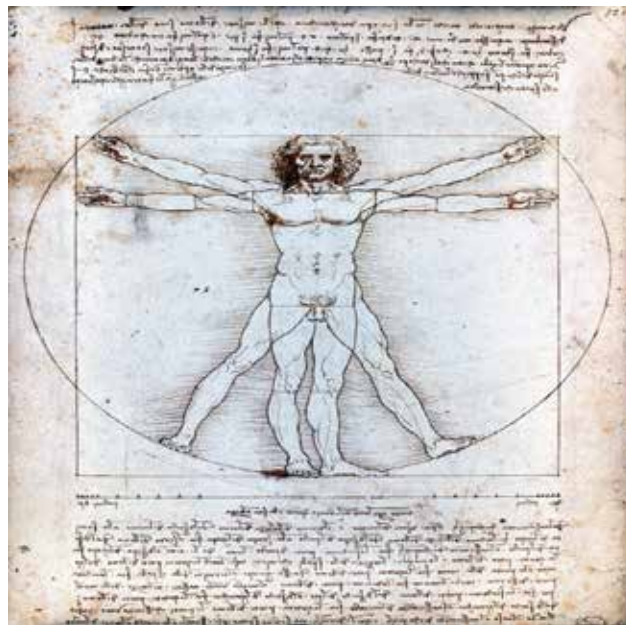
Further in the time, several concepts of art (mannerism, for example) that are opposing to the classical ideas of figure and proportion of Renaissance Humanism were suggested but years later they were also followed by other periods (such as Baroque) that adopted once again the main perspective of Renaissance. Nevertheless, based on our knowledge and even personal observations, we can all agree on the fact that effects of humanism provided us the fundamentals for this new chapter of the arts and advancements.

Works Cited

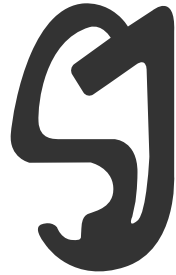
Renaissance | Definition, Meaning, History, Artists, Art, & Facts | Britannica
Definition of Humanism - American Humanist Association
Renaissance Humanism - Modern Art Terms and Concepts | TheArtStory
Humanism in Art: A Guide to Renaissance Humanism - 2022 - MasterClass
Italian Renaissance Art - Humanism
What is humanism?

"The School of Athens" by Raphael, a fine example of perspective in architecture

İstanbul Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi
Dr. Esat Işık Cad. No: 62 34710
Kadıköy / İstanbul - Türkiye

sj.k12.tr